

РІК LXXV, Ч. 9

БЕРЕСЕНЬ – 2018 – SEPTEMBER

№ 9, VOL. LXXV

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

РІК LXXV ВЕРЕСЕНЬ Ч. 9

Україномовний редактор – **Лариса Тополя**
Англомовний редактор – **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Маріянна Заяць (з уряду) – голова СУА
Уляна Зінич, Святослава Гой-Стром,
Софія Геврик, Петруся Савчак,
Ірена Грамяк

ISSN 0740-0225

**UKRAINIAN NATIONAL
WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.**
A Non-profit Organization

“OUR LIFE”

Published since 1944

VOL. LXXV SEPTEMBER № 7-8

Ukrainian-language-editor – **Larysa Topolya**
English-language editor – **Tamara S. Cornelison**

Contributing Editors:

Marianna Zajac – UNWLA President
Ulana Zynych, Sviatoslava Goy-Strom,
Sophia Hewryk, Petrusia Sawchak,
Irena Gramiak

“НАШЕ ЖИТТЯ” ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ (ОКРІМ СЕРПНЯ)

“OUR LIFE” IS PUBLISHED MONTHLY (EXCEPT AUGUST)

ЗМІСТ – CONTENTS

Лариса Тополя. Чим пахне вересень.	1
Маріянна Заяць. Ділимося вітками і думками.	2
Михайло Грушевський про Україну й українців.	3
Марта Кебало. СФУЖО	4
T. Cornelison. Remembering September 11, 2001.	5
Світлана Патра. Американські музеї та пам'ятники... ..	6
Marianna Zajac. Sharing News and Views.....	8
Наша обкладинка / Our Cover.	9
Ока Грицак. З турботою про українських дітей.	10
Віра Боднарук. Просвітницька праця Полтавщини.	11
Оксана Левантович. Рятувалась втечею з рідного села.	12
Надія Бурмака. Надія Шульгина-Іщук: біографія, спадщина (I).	15
Олександра Юзенів. Сиділа я на лавочці в парку... ..	18
Адріана Сидоряк. Де сходяться ріки.	19
Три «про» від Аліни Акуленко.	20
Беккі Менсфілд. Чому наші діти менш терплячі... ..	21
In Memoriam. Luba (Sygerich) Kinach.....	23
Леонід Полтава. Гетьманівна.	23
Доброчинність.	24-26
Orysia Nazar-Zynucz. Life Lessons from and for Women.....	25
Діяльність округу і відділів СУА.	27
Нашим дітям.....	34
Ihor Magun. Smell: The Unappreciated Fifth Sense.	36

На обкладинці: **Ярослава Ляля Кучма.** *Синя троянда* (гобелен із двох частин). 2010, ручне ткацтво; вовна, бавовна; 64 x 48 ліва частина, 64 x 23 права частина.

Our Cover. **Jaroslava Lialia Kuchma.** *Blu-Rose* (two-part tapestry). 2010. Hand-woven; wool, cotton. 64 x 48 and 64 x 23 (combined 64 x 71).

- The Editorial Board does not always share the point of view of the author.
- In Ukrainian, the editors follow the orthography of the Holoskevych dictionary.
- No reprints or translations of *Our Life* materials are allowed without the editor's written permission.
- The author is responsible for the accuracy of the facts in the article.
- Unsolicited manuscripts will not be returned.
- The editor reserves the right to shorten submissions and make grammatical corrections.
- **PLEASE NOTIFY US OF ADDRESS CHANGES PROMPTLY** – there is no charge.
- There is no charge for **MEMORIAL NOTICES** and the photographs with them.
- Please note that the deadline for all **ARTICLE** submission is the **10th of each month**.
- Authors are requested to include a telephone number with manuscripts to allow us to acknowledge submissions and verify information

Periodicals Postage Paid at New York, NY
and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

**POSTMASTER – send address changes to:
“OUR LIFE”**

203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2018 Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

Канцелярія СУА та адміністрація журналу “Наше життя”:

Tel.: (212) 533-4646

E-mail: office@unwla.org • E-mail: unwlaourlife@gmail.com

Адміністратор: **Оля Стасюк**

Канцелярійні години: **вівторок, середа, четвер – 11 – 7**

UNWLA / Our Life

**203 Second Avenue, 5th Floor
New York, NY 10003-5706**

Administrator: **Olha Stasiuk**

Office hours: **T. W. Th. – 11 a.m. to 7 p.m.**

\$3 Один примірник / Single copy

\$45 Річна передплата в США (не член СУА) / Annual subscription in the USA for non-members

\$50 В країнах поза межами США / Annual subscription in countries other than USA

Членки СУА одержують “Наше життя” з оплатою **членської вкладки** через відділ. **Передплатникам** письмово нагадується про відновлення передплати.

Річна вкладка вільної членки СУА – \$50.

Our Life magazine is included in UNWLA member annual dues, payable through the member's branch.

Subscribers are sent renewal letters.

Annual dues for UNWLA member-at-large – \$50.

Чим пахне вересень...

*Красива осінь вишиває клени
Червоним, жовтим, срібним, золотим.
А листя просить: – Виший нас зеленим!
Ми ще побудем, ще не облетим.
Ліна Костенко.*

Він перетворює звичні маршрути в чарівні стежки, де поступово починає панувати його величність Колір і прибирає багатий урожай з втомлених і знесилених полів. Він нагадує про неминучі холоди, потребу у поверненні до перевірених джерел тепла. Він виблискує червоногарячими *кетягами спілої калини*, розставляє попід парканами мальви, що зарозумілі у своїй величч, чепурні *жоржини*, що зрошені холодною росою, та розкішні суцвіття чорнобривців, що запашними пелюстками паленіють у ще теплому вітрі. Він влітає у вінок з дощового тихого смутку червоний жар дозрілої шипшини, легкість замріяних айстр, дивний аромат запашних грибів і жменьку смачних лісових горіхів. А ще додає нашій любові стиглий, трохи гіркуватий присмак достатку, повноти та довершеності...

Ці дива творить місяць, назва якого, за найпоширенішою версією, прийшла з Полісся, де у цей час цвіте верес — цінна медоносна рослина. У різних місцях і в різні періоди його також називали *ревуном, заревом, сівнем, бабським літом* та *покрійником*. Ще від стародавніх слов'ян, які серпнем називали місяць жнив, наступний за ним місяць був місяцем молотьби — вереснем (від слова «верещити» — молотити). І походили ці назви від знарядь праці, якими активно користувалися у цей час хлібороби.

Вересень пахне втомленим сонцем, нагрітим прив'язаним листям, що з останніх сил тримається за гілку. Дощами, що тихо спадають донизу ще з прозоро-синьої блакиті неба. Сріблястими майже невидимими павутинками, що бавляться з грайливим вітерцем і ніжно лоскочуть обличчя перехожих (у народі звуть «бабине літо»). Пахне легким смутком за веселим теплим літом, що так швидко минуло, прохолодою вже запізнілих нерозбуджених ранків та сивими надвечірніми туманами, що злегка просякли димом спаленого літа. А ще він пахне рясними яблуками, що ніжать рум'яні боки під промінчики втомленого

сонця, і густим сливовим варенням, що мліє на відкритому вогні у бабусиному дворі... І всім тим, що було колись (чи є і досі) у вересневому бутті кожного з нас.

Але найперше вересень залишається *шкільним*. Бо крислата горобина своїм червоним спілим відтінком нагадує: «Вже час до школи». Бо ще вчора ми самі були учнями, нині до школи повели наших дітей, а завтра школяриками стануть наші онуки. І вересневі ранки наповняться шкільним дзвоником, шкільні коридори розцвітуть від щебету та посмішок дітей, що відпочили за літо та разом з однокласниками «смакують» розповідями на кшталт «Як я провів літо».

Вересень — то ностальгічні погляди дорослих услід дитині, що сховалася за дверима школи та розпочинає свій новий навчальний рік. А він завжди означає відкриття нової, осяйної та часто нелегкої дороги — дороги до знань, нових здобутків, маленьких і великих відкриттів. Це одночасно душевний щем, смуток і батьківська радість, а також велике бажання, аби наступний навчальний рік допоміг дітям в опануванні вершин мудрості, доброти та людяності.

Разом з вереснем на зміну втомленому літу приходить поетична і філософська осінь — велична й таємнича, з усіма своїми неспішними процедурами переодягання, змінами настрою, букетами яскравого листя, романтикою та меланхолією. Це час розставань і нових зустрічей, завершення пройдених етапів і абсолютно божевільних починань. Час, коли з відчуттям швидкоплинності життя приходить і вміння цінувати кожен його мить.

Бажаю всім відчуття задоволення й радості від літа, а учням — плідного навчального року, захопливої подорожі у світ знань.

І щоб наступний вересень для нас і нашої України був багатим на здобутки та пахнув спокоєм і Миром!

Лариса Тополя, редактор.

Влітку 2018-го р. Союз Українок Америки мав кілька нагод засвідчити своєю фундаментальною переконаністю, що підтримка освіти української молоді є однією з основних складових його місії. Я написала у брошурі, оприлюдненій під час святкування золоті річниці Стипендійної Акції СУА: «Основоположні вірування в те, що освіта є ключем до міцного та успішного суспільства і що молодь є майбутнім цього суспільства – основа діяльності Стипендійної Акції». Ця програма блискуче демонструє самовідданість та зобов'язання СУА щодо освіти.

Протягом останніх декількох років СУА був спонсором дитячих різдвяних і літніх таборів, якими керує капеланство Львівської єпархії та приятель СУА о. Степан Сус. Компонент «освіта» цих таборів зосереджений не на вивченні книжок, а на міжособистісних стосунках. Як і в минулому, табори поділяються на категорії: діти з зони АТО, Донецька область, а також діти-сироти, які мають прийомних батьків (ми в Сполучених Штатах знаємо як «foster homes»). Разом дітей, яким була надана така можливість під час літа 2018-го р., було близько 700! Основні цілі проекту допомоги дітям із зони АТО були спрямовані на вирішення психологічних проблем, що є наслідком життя у воєнній зоні, та надання їм можливості «дихати». Це також дозволило провідникам таборів звернутися до моральних/духовних засобів зростання та просто навчити дітей розуміти, як «жити». Містами для розміщення таборів були Костянтинівка, Красногорівка, Торецьк, Новодонецьке та Мирноград. Основна увага також була зосереджена на тому, щоб показати дітям (віком 7 – 14 років), як спілкуватися, як бути більш незалежними, як прийти на допомогу своїм колегам-табірникам – усе це у підсумку приведе до позитивного результату для дітей та їхнього морального й духовного зростання. Сироти перебувають у таборі разом з їхніми прийомними батьками. Такий підхід – шлях до кращого розуміння через заплановані групові заходи. Це дозволяє дітям почувати себе комфортніше в прийомному середовищі, щоб

пізніше почувати себе безпечніше в сімейних умовах. У цьому випадку уроки життя – це «освіта».

Уже другий рік СУА доповнює витрати семінаристів (Донецької, Харківської та Одеської єпархій) у Київській духовній семінарії Святих Ієрархів у Києві. У 2018 – 2019-му навчальному році ми допоможемо 21 семінаристові. У своєму зверненні до СУА ректор Петро Жук стверджує, що наша підтримка є особливо важливою, оскільки дає можливість виховати ефективних і цілеспрямованих священників, які готуються служити на українських територіях, зруйнованих війною, людям, які сповнені страждання.

Нарешті, я хотіла би поділитися з читачами відомостями щодо нашого дуже корисного та захоплюючого розвитку співпраці та партнерства з Науковим Товариством ім. Шевченка. У 2015-му р. Товариство започаткувало спеціальну стипендійну програму для талановитих українських студентів університетів (від 17 до 22 років), які або втратили батьків на Майдані чи під час військових дій у Східній Україні, або є переселенцями. У 2018-му р. Товариство офіційно оголосило цю конкурентну стипендійну програму та сформувало Комітет з відбору, до складу якого увійшли колишні члени управи Товариства та кілька видатних академіків. Комітет загалом отримав 74 заявки. Після ретельного перегляду необхідної інформації, оцінок і рекомендацій кожного студента, у червні взяли інтерв'ю у 35 півфіналістів (в Україні). Наша референтка суспільної опіки Ока Грицак та д-р Галина Грин, новообрана президент Шевченківського Товариства, працюють над відбором 10 – 12 студентів, яких СУА буде підтримувати фінансово. Це прагнення СУА – яскравий приклад співпраці з іншою неприбутковою організацією, що має споріднену місію (у даному випадку це освіта). Додаткова інформація про цю ініціативу буде подаватися з розвитком програми.

17-20 вересня 1866-20 р. народився Михайло Грушевський — український історик, громадський і політичний діяч

Михайло Грушевський про Україну й українців

М. Грушевський — видатний український історик і вчений, Голова Центральної Ради УНР (1917 – 1918), багаторічний голова Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові (1897 – 1913), автор понад 2000 наукових праць. Цитати М. Грушевського, яким понад сто років, змушують замислитися над вічними проблемами України.

«Добре робити історію важливіше, ніж гарно писати її.»

«Український народ належить до західноєвропейського чи... європейського кругу не силою тільки історичних зв'язків, які протягом століть зв'язали українське життя з західним, а й самим складом народного характеру.»

«Після проголошення самостійності Української Республіки ніхто вже не може ховатися в хащі нейтралітету, бо тепер є боротьба двох держав, України і Великої Росії.»

«Тепер ми... маємо боротьбу народів — великоруського і українського. Один наступає, другий обороняється. Історія цих двох «братніх народів» вступила в стадію, про яку оповідає біблійна історія перших братів: і запитав Бог: Каїне, де твій брат Авель?»

«Не треба підганяти наше життя до котрого-небудь західноєвропейського взірця, хоч би й німецького. Визволення від примусової залежності від московського життя не повинно бути заміною одної залежності другою, хоч би добровільною. Українське життя повинно емансипуватися взагалі.»

«Я вірю, що українство наше... має в собі стільки стихійної сили, стільки життєвості, що його не заб'єш ніякими теоремами, що воно своєю стихійною силою проб'ється через усякі штучні перешкоди — поки не вб'ємо самі сеї сили нашою апатією, бездіяльністю.»

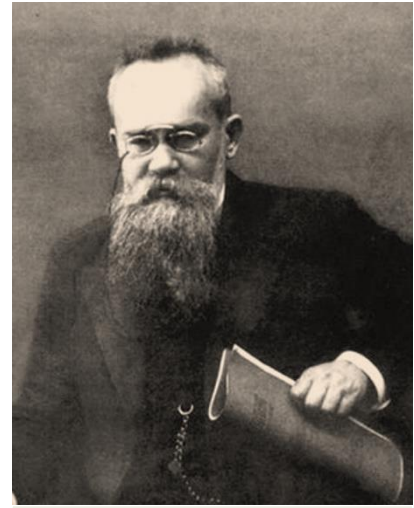
«Я вважаю, що та стадія українського життя, в яку ми ввійшли, вимагає високого морального настрою, спартанського почуття обов'язку, певного аскетизму і навіть героїзму від українських громадян. Хто не може відповісти сим вимогам, той не гідний того великого часу, який ми переживаємо. Хто хоче бути гідним громадянином, той мусить видобути з себе сі моральні сили. Царство свободи здобувається також сильним примусом над собою, як і царство Боже, обіцяне колись вірним християнам.»

«Не чіпатися того, що ділить і роз'єднує поодинокі частини української землі, а пильнувати того, що лучить і єднає їх до купи, і се зміцнювати, розвивати мусимо. Єднатися, концентруватися, а не ділитися, не розбігатися — се повинно бути у всім нашим гаслом.»

«Усі вчать свої рідної мови, а наша біда така, що треба вчитися її більше, ніж кому іншому... Ні, се «справжні» українські патріоти, які так шанують українську мову, що ані в руки, ані в рот її не беруть...»

«Солодко та гарно вмерти за Отчизну — каже латинський поет, поезії котрого були шкільною книжкою тих, котрих тепер ховаємо... Велике щастя згинути так, в боротьбі, а не дезертирами, не нейтральними, не замішаними в юрбі страхополохами, що безплатними пасажирами силкуються прослизнути в нове царство української свободи... От у цій хвилі, коли провозяться їх домовини перед Центральною Радою, де протягом року кувалась українська державність, з фронтона її будинку здирають російського орла, ганебний знак російської власті над Україною, символ неволі, в котрій вона прожила двісті шістьдесят з верхом літ. Видно, можливість його здерти не давалась даремно, видно, вона не могла пройти без жертв, її треба було купити кров'ю. І кров пролили ці молоді герої, котрих ми нині проводжаємо!»

І, на останок, ще один правдивий (на жаль) вислів, авторство якого приписується Михайлу Грушевському і який став крилатим: «Біда України у тому, що нею керують ті, кому вона не потрібна.»

М. Грушевський.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

СФУЖО • WFUWO

1948 • 2018

«Ідімо вперед назустріч спільній меті» —
гасло XI Конгресу Світової Федерації Українських Жіночих Організацій
(25 — 27-го жовтня 2018-го р.)

Конгресовий Комітет готується до проведення наших Річних Нарад та Ювілейного Конгресу у Філядельфії. На завершення Конгресу плянується Святочний бенкет. За спільною вечерею пригадаємо обставини створення нашої світової федерації 70 років тому, висвітлимо плідність нашої праці протягом сімдесяти років і поділимося думками про майбутнє з нашими дорогими Приятелями СФУЖО, які нас підтримують.

Розпочнемо працю делегаток у четвер, 25-го жовтня. Спочатку буде офіційне відкриття Річних Нарад і звіти діловодств при управі. Протягом дня послухаємо звіти складових організацій СФУЖО за рік 2017 — 2018 і приділимо увагу нашим внутрішнім справам. Очікуємо багато делегаток і з близької Канади, і здалека — Союз Українок Австралії направляє три делегатки!

Зранку у п'ятницю, 26-го жовтня, буде урочисте відкриття XI Конгресу, на якому хорунжі у вишиванках винесуть прапори-знамена.

Протягом дня відбудемо два Круглі столи на важливі теми, що є актуальні як для суспільства, так і для нашої федерації. Тема першого Круглого столу — «Виклик Насильству». До виступу запрошені молоді доповідачки, які поділяться своїми поглядами на #MeToo (в Україні це онлайн-рух #ЯнеБоюсяСказати) — про нерівність і зневагу, про домашнє насильство, про торгівлю людьми. Також представниці СФУЖО прозвітують, як організація підтримує втілення Резолюції 1325 ООН «Жінки. Мир і Безпека» (для рівноправного включення жінок у всі процеси) в країнах пострадянського регіону, а також про значення Резолюції 1325 для України.

До другого Круглого столу запрошуємо молодих людей поділитися досвідом і порадами, як залучати нових приятелів і жертводавців СФУЖО. Хочемо спільно подумати над новими способами збирання коштів для підтримки організації (такі як crowdsourcing GoFundMe). Також є потреба обговорити, як у нових обставинах дотримуватися наших традиційних способів плекання мережі Приятелів СФУЖО.

Також 26-го жовтня вшануємо жертви Голодомору акцією засвічення свічки пам'яті спільно з усіма українськими громадами нашої діаспори. Того вечора переглянемо фільм «Жінки Майдану» знаменитої режисерки Олі Онишко.

У суботу, 27-го жовтня, продовжуємо конгресові наради та полагодження справ. Плянується панель на тему «70-ліття СФУЖО — пройдений шлях та нові можливості». Доповідачки дискутуватимуть про завдання, успіхи та майбутні напрямки діяльності СФУЖО у різних галузях: гуманітарна допомога, плекання народного мистецтва і захист скарбниці культури, збереження ідентичності поколінь у діаспорі, продовження українського жіночого руху, праця в ООН та зовнішні зв'язки у сфері міжнародних і українських організацій і надбудов.

Дискусії повинні надихнути на прийняття конкретних резолюцій для спільної дії на майбутнє. А головним наслідком роботи Конгресу буде обрання нової управи.

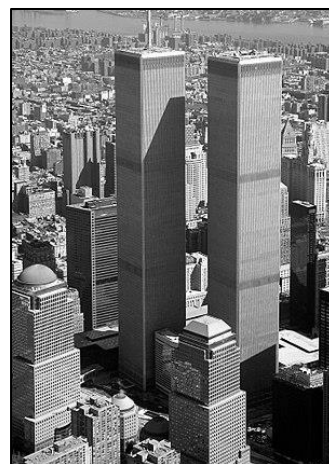
На Святочний бенкет 27-го жовтня о 6-й годині вечора запрошуємо громаду і Приятелів СФУЖО до Культурного Центру у Дженкінтаві ПА. Програмою бенкету передбачено святкування 1030-ліття Хрещення Київської Русі, зачитання привітів, виголошення головної доповіді, мистецькі виступи та висвітлення 70-літньої історії СФУЖО в прозірках!

Будуть ще оголошення з уточненими даними! Чекаємо Вас! До зустрічі!

Марта Кебало, за Конгресовий Комітет.

Remembering September 11, 2001

Seventeen years ago, Americans watched in horror as the Twin Towers of the World Trade Center in New York City collapsed after an early morning terrorist attack. Friends called friends; colleagues called colleagues; family members called wives, husbands, children, parents, or cousins. The horrible news traveled quickly, and the horror was magnified by news of the assault on the Pentagon and news of the plane hijacked by terrorists intent on the destruction of the White House or the Capitol or some other American landmark, a plot foiled by passengers who heroically sacrificed their own lives for the greater good. As events unfolded, Americans and people around the world mourned the dead and marveled at the heroic deeds of the passengers on United Airlines Flight 93 and at the heroism of the firefighters and policemen and military personnel and ordinary men and women who risked their lives to save the lives of others at the site of the Twin Towers and at the Pentagon. Since the tragic events of 9/11, Americans continue to mourn the victims of 9/11 and pay homage to the heroes at the memorial pool where the Twin Towers once stood; at the Pentagon Memorial in Virginia; at the Flight 93 National Memorial at Shanksville, Pennsylvania; at the National September 11th Memorial and Museum in New York City; and in their own homes and hearts. – tsc

“Where Were You When the World Stopped Turning?”

To those of us who are part of the Baby Boomer generation, the title of Alan Jackson’s song prompts memories of a cascading sequence of events that touched our lives. The first event of such magnitude was the assassination of President John Fitzgerald Kennedy. I was in 8th grade at the time, sitting at my desk in Mrs. Doman’s English class. I forgot what the lesson of the day was, but I remember with total and absolute clarity that the vice principal barged into the room and announced, “The President’s been shot.”

This brought on a horrified moment of total silence followed by tears and muted “Oh my Gods” and similar expressions of shock. We were told to pack our things and go home and were notified that school would be closed the following day. When I got home, I turned on our black and white television set and watched in mesmerized silence as a succession of newscasters spoke of what had happened in Dallas, Texas. The details are somewhat blurred, but I can still recall the relentless progression of images that appeared on the television screen late into the night, mingled with images from the days following: the distraught but dignified First Lady in a blood-stained suit, a subdued and teary-eyed Caroline Kennedy, and young John-John saluting his father at the gravesite in Arlington. These were followed by images of Lee Harvey Oswald, the assassin, being shot and a host of speculative theories on whether Oswald had acted alone or whether he was part of a convoluted and mysterious geopolitical plot.

The events of September 11, nearly four decades after the assassination of President Kennedy, remain equally clear and indelible. I was sitting on a chair at my dining room table, working with a colleague on a project for Harcourt Publishing Company, a tedious exercise that involved cross-checking the page numbers listed in the indexes of history textbooks with content included on the designated pages (e.g., does the word “corn” appear on page 63?). In the midst of this project came a phone call from my colleague’s wife asking if we were watching television, an odd question asked in a tone of voice that was the first inkling we had that something was very wrong with the world.

The black and white television set on my kitchen counter was duly turned on, and we saw the smoke billowing from the World Trade Center towers. The hours and days that followed revealed new horrors: the Twin Towers collapsing, the plane that terrorists smashed into the Pentagon, and the plane hijacked by terrorists whose intentions were foiled by passengers who chose to end their lives as heroes rather than as victims and who forced a crash landing in a quiet field in rural Pennsylvania rather than allowing the terrorists to hit some target of their own choosing.

For many of us, the memories of the assassination of JFK and the horrors of 9/11 remain intertwined with lyrics of Jackson’s song, which asks a series of poignant questions that still resonate:

Did you go to a church and hold hands with some stranger?

Did you stand in line and give your own blood?

Did you just stay home and cling tight to your family, thanking God you had someone to love?

Від редакції. Своїми враженнями від Америки ділитися **Світлана Патра**, стаття якої була надрукована в журналі «Наше життя» за травень місяць 2018-го р. Світлана хоч і послуговується інвалідним візком, але веде активне спілкування в мережі *Internet*, здобула вищу освіту, пише вірші та прозу, перемагає на творчих конкурсах, працює журналістом-фрілансером.

Американські музеї та пам'ятники. Живий голос минулого

У травні 2017-го р. я разом з іншими учасниками проекту «Захист та адвокація соціально-незахищених верств населення» відвідала США, де мала змогу побачити на власні очі, що саме роблять американські урядові та громадські структури для поліпшення рівня життя таких незахищених верств населення, як люди з інвалідністю, переселенці та біженці. Окрім зустрічей за тематикою програми, у нас була дуже насичена культурна програма. Разом і поодиночки ми відвідували американські музеї, побачили цікаві та оригінальні історичні пам'ятки.

Першим містом, що ми відвідали в рамках програми, була столиця США – місто Вашингтон. Розташоване на березі річки Потомак, місто є не лише адміністративним центром держави. У Вашингтоні зручно розмістилися як адміністративні та бізнесові структури, так і об'єкти культури, зокрема музеї. У центрі міста є величезна та дуже красива Національна Алея (National Mall). Це парковий, музейний і меморіальний комплекс просто неба. Національна Алея з висоти пташиного польоту виглядає хрестом, у центрі якого розміщено монумент Вашингтона. Пам'ятник оточують Білий Дім (з півночі), Капітолій (зі сходу), Меморіал Томаса Джефферсона (з півдня) та Меморіал Авраама Лінкольна (із заходу). Поміж цими пам'ятниками розташовані парки, музеї та ботанічний сад.

Ми прогулялися Національною Алеєю та відвідали Меморіал Лінкольна. Враження просто неймовірні! Оразу видно, що історія Батьківщини для американців – не просто навчальний предмет у школі чи вищому навчальному закладі, або предмет дискусій у телепередачах. Американська історія для США – це те, що можна продемонструвати туристам. І американці це роблять з гідністю. Вони не соромляться своїх патріотичних почуттів. Повернемося до Меморіалу Лінкольна. Споруда вражає своїми розмірами та зовнішнім виглядом нагадує античний храм. У центрі цього «храму незалежності США» стоїть не менш величний пам'ятник

Аврааму Лінкольному. Один із батьків-засновників США сидить у кріслі. На перший погляд – це трон. Але автори пам'ятника вклали у це крісло свій символ – жертвник. Бо якщо людина йде у владу не для того, щоб збагатитися та примножити статки, то вона обов'язково чимось жертвує. Життя Авраама Лінкольна є свідчення цього.

Бачила я пам'ятник іншому видатному американцю – Мартіну Лютеру Кінгу. Величезна, більша ніж людський зріст, скульптура височіє та нагадує всім про ті часи, коли чорношкірі на нашій планеті були у кращому випадку – слугами. Це завдяки таким людям, як Мартін Лютер Кінг, земляни чи не вперше замислилися над тим, що расова належність не є приводом для дискримінації. Так само як і інвалідність не є приводом для обмеження у правах! Після ухвалення у 1990-му р. Акту щодо американців з інвалідністю рівень захисту прав цієї категорії громадян суттєво підвищився. Як людина, котра використовує інвалідний візок, я відчула це на собі. Усюди я бачила зручні пандуси в будівлях і на пішохідних переходах, не менш зручні ліфти. А транспорт, яким ми подорожували у кожному місті, я і після повернення в Україну згадую як солодкий сон! Цікаво, що офіційний пам'ятник ще одному видатному президенту США – Франкліну Делано Рузвельту – громадськість з інвалідністю дуже розкритикувала. І домоглася встановлення іншого пам'ятника, що зображає президента на інвалідному візку, адже він ним і користувався, що не заважало йому успішно керувати країною під час свого президентства.

На території Національної Алеї розмістилося дуже багато парків і музеїв, частина яких входить у Смітсонівський інститут. Його історія дуже цікава й повчальна. 27-го червня

С. Патра біля пам'ятника
Т. Шевченку.

1829-го р. помер англійський учений Джеймс Смітсон. Позашлюбний син англійського герцога став успішним ученим і зміг назбирати чималенькі на той час статки. Він не мав дітей, а тому заповів усі свої статки уряду США. Невідома для нього країна отримувала ці гроші за умови створення в ній Смітсонівського інституту, національного університету, публічної бібліотеки чи обсерваторії. Для «збільшення і поширення знань». За задумом Смітсона, вхід до цих споруд мав бути безплатним. Після десятирічних дебатів Конгрес США ухвалив рішення відкрити Смітсонівський інститут, до якого нині входять 19 музеїв, галерей і бібліотек по всьому світу. Усі вони – безплатні. Кожна людина, незважаючи на фінансові чи будь-які інші обмеження, може вільно відвідати один із музеїв, що входять до Смітсонівського інституту.

Ще однією цікавинкою Вашингтону був для мене пам'ятник Тарасу Шевченку. Сподобалося, що пам'ятник у повний зріст, а не тільки погруддя. Вважаю, що лише фігура у повний зріст може показати всю велич людини, яку вшановують пам'ятником. Ще одна деталь: пам'ятник зображує молодого Шевченка, що теж є оригінальним. Адже всім відомий образ Кобзаря у похилому віці, який активно експлуатували у Радянському Союзі (та й у незалежній Україні також) став таким «брудним», що за ним самого поета і не видно. Сподобався також підпис: «Тарас Шевченко (1814 – 1861). Bard України» (Taras Shevchenko 1814-1861. Bard of Ukraine). Оригінально, як на мене! До пам'ятника ведуть сходи, але є і пандус. Так, рівний доступ до об'єктів культури для усіх громадян є для Америки законом – писаним і моральним.

На жаль, тиждень перебування у Вашингтоні не дозволяв відвідати всі музеї та парки Смітсонівського інституту, що знаходяться у цьому місті. Тому я навідалася до Національного музею американських індіанців, який приємно вразив. Чому саме до цього музею? Тому, що мені подобається культура індіанців, їхня оригінальна музика. Пандуси та широкий ліфт, а також широкі двері у зали – все це дозволяло мені прогулюватися музеєм без перешкод. Музей створено ще у далекому 1989-му р. Головна споруда музею у Вашингтоні відкрита у 2004-му р. Експозиції музею охоплюють усі періоди історії американських індіанців – і далекі «доколумбові» часи, і період протистояння між індіанцями та колонізаторами, і нинішню епоху, коли громадяни США зрозуміли, що не можна «з корінням викорчувувати»

такий потужний пласт культури, що індіанці мають такі самі права, як і інші громадяни. Експозиції музею ознайомлюють відвідувачів з історією, культурою, побутом американських індіанців. Цікаво було побачити різноманітне приладдя, яким користувалися давні індіанці. Не менш цікавими були фото, що ілюструють різні аспекти життя індіанців у наш час: на ганку сивий дідусь, одягнений у сучасний одяг, проте одразу видно, що він не втратив зв'язок зі своїм народом; молодий індіанець на борту військового корабля; діти індіанських племен...

Про музей можна розповідати дуже багато, проте жодні слова і жодні фото не розкриють усю палітру відчуттів і вражень, що я отримала, побувавши там. Сподобалася мені також крамничка з виробами народної творчості індіанців. Скільки ж у їхній культурі спільного з Україною!!! Я бачила дерева з яйцями, схожими на писанки, а також ляльки у народному індіанському одязі, що трохи схожий на одяг мешканців Західної України. А килими?! А вироби з бісеру, від яких я не могла відірвати погляд!

Тиждень у Вашингтоні минув, як одна мить. Далі були Портленд, Денвер і Сан-Антоніо. У цих містах я музеїв, як таких, не відвідувала, але не минала нагоди прогулятися красивими парками, що часом знаходяться на місцях великих історичних подій. Як от фортеця Аламо у Сан-Антоніо. Загалом, Аламо – це не лише фортеця, але й парк, магазини, кафе тощо. У саму фортецю я не заходила, але, прогулюючись, побачила пам'ятник Аламо Кенотаф (The Alamo Cenotaph). Присвячений він героям-захисникам фортеці Аламо, котрі загинули 6-го травня 1836-го р. внаслідок численних наступів мексиканських військ, котрі намагалися повернути бунтівний Техас під свою юрисдикцію. Проте, врешті решт, захист фортеці дав позитивний результат – штат Техас отримав незалежність від Мексики та приєднався до США. Дуже красивий пам'ятник, символічний. Адже американці свою історію шанують і увіковічують її дуже красиво та якісно. А тому нині Сан-Антоніо, й Аламо зокрема, дуже гарний туристичний куточок, в якому чітко проявляється історичне минуле та його голос. Проявляється та звучить, щоб ми пам'ятали, вчилися на чужих помилках, або хоча б не повторювали власні...

Три тижні у США хоч і пролетіли, як три хвилини, проте залишили у моєму серці багато приємних вражень, нових знань і допомогли усвідомити, яким я б хотіла бачити не лише своє життя, але і світ навколо себе.

Світлана Патра.

The summer of 2018 offered the UNWLA several opportunities to share its fundamental belief that the support of the education of Ukrainian youth is one of the core components of its mission. As I stated in the booklet published in celebration of the golden anniversary of the UNWLA Scholarship Program, “the fundamental beliefs that education is key to a strong and successful society and that the youth is the future of that society form the very foundation of the UNWLA Scholarship/Children-Student Sponsorship Program.” This program brilliantly demonstrates the UNWLA’s commitment to education.

For the past several years, the UNWLA has sponsored children’s Christmas and summer camps administered by the Chaplaincy of the Lviv Eparchy and our long-term associate Fr. Stepan Sus. The “education” component of these bi-annual camps is not focused on book learning but rather on interpersonal relationships. As in the past, the camps are divided into categories: those for children from the ATO zone, Donetsk Oblast, and those for orphans from what we in the United States know as foster homes. Together, the number of children to be given this opportunity during the summer of 2018 was approximately 700! The main goals of the project with the “ATO” children were to address the psychological effects of living in the war zones and to give them the chance to “breathe.” It was also a way to allow the counselors to address the children’s moral/spiritual growth and simply to teach them to understand how to “live.” The cities targeted were Kostiantynivka, Krasnohorivka, Torets’k, Hovodonetsk, and Myrnohrad. The focus was also to show the children (ages 7 – 14) how to socialize, how to be a little more independent, how to come to the aid of their fellow campers—all of which would eventually result in a positive outcome for the children’s moral and spiritual growth. The orphans from the foster homes are brought to camp with their foster parents and led onto a path of better understanding through planned group activities. This allows the children to feel more comfortable in their foster family milieu, to feel more secure in a family setting. Life lessons are the education in this case.

Summer camp in Krasnohorivka, Donetsk Oblast, July 2018

This is the second year that the UNWLA has supplemented the expenses of seminarians (from the Donetsk, Kharkiv, and Odessa Eparchies) at the Kyiv Three Holy Hierarchs Spiritual Seminary. For the 2018–2019 academic year, there are 21 such seminarians whom we will help. In his appeal letter to the UNWLA, Rector Petro Zhuk states that our support is particularly important because it enables the education of effective and dedicated priests who are preparing to serve in Ukrainian territories destroyed by war and suffering.

M. Furtak visiting Kyiv Three Holy Hierarchs Spiritual Seminary on the invitation of Rector Zhuk; meeting with its Educational Prefect Hierarch Innocent Voloshyn (April 2018)

Finally, I would like to share with readers about our very rewarding and exciting developing cooperation and partnership with the Shevchenko Scientific Society. In 2015 the Society initiated a special scholarship program for talented Ukrainian university students (ages 17 to 22) who either lost a parent at the Maidan or in the war in Eastern Ukraine and/or are designated as displaced persons. In 2018 the Society formally announced this

competitive scholarship program and formed a Selection Committee comprising former members of the Society's board and several distinguished academics. The committee received a total of 74 applications and, after meticulously reviewing the students' required essays, grades and references, interviewed the 35 semi-finalists in June (in Ukraine). Our Social Welfare Chair, Oka Hrycak,

and Dr. Halyna Hryn, current president of the Shevchenko Society, are working on selecting the 10 to 12 students whom the UNWLA has committed to supporting. This UNWLA endeavor is a solid example of working together with another non-profit with a compatible mission (in this case, education). Additional details about this initiative will be provided as the program evolves.

До нас пишуть...

«Шановна редакціє!

Мені приємно одержувати «Наше Життя» та довідуватися про новини з цікавих статей. Я пишу, бо хочу доповнити та уточнити відомості, що є у червневому числі журналу у статті «Ділимося Вістками і Думками», про нашу працю в Комітеті США з Питань Обізнаности про Голодомор-Геноцид в Україні. Я належу до цього комітету, тому хочу додати до відомостей, що перший відділ Комітету з Питань Обізнаности був створений на Флориді. Під проводом Романа Чайковського, заступника голови США Комітету, разом з Ніонілою Лехман і мною, ми створили перший відділ з назвою «Florida Chapter of U.S. Committee for Ukrainian Holodomor-Genocide Awareness». Від імені комітету з такою назвою ми звернулися до всіх українських організацій на Флориді, щоби на Флориді вони нас схвалили як представників у справах Голодомору. Нам вдалося всіх заохотити, щоби одним голосом ми могли звертатися до політичних урядовців. Під час телефонної конференції Комітету США, що відбулася кілька місяців тому, Михайло Савків, голова США комітету, нашу працю похвалив і запропонував усім учасникам конференції взяти нас за прототип і організувати відповідні комітети в своїх околицях.

Хочу, аби читачі зрозуміли, що відділ у Нью Джерсі планують створити як прототип того, що був створений у Флориді.

Оксана Пясецька, член Екзекутивного Комітету на Флориді з Питань Обізнаности про Голодомор-Геноцид в Україні».

Наша обкладинка / Our Cover Artist

Ярослава Ляля Кучма, Чикаго (Ілліной). Народилась у Підгайцях (Західна Україна) у 1943-му р. Дитиною імігрувала до США, родина оселилась у Чикаго. Отримала диплом бакалавра мистецтв від Іллінойського університету в м. Урбана-Шампейн. Вивчала графіку, фотографію, каліграфію, гобелен, допомагала Івану Дикому в декорванні української церкви св. Володимира й Ольги в Чикаго, працювала з сусальним золотом. Брала участь у багатьох виставках, зокрема у 2014 — 2015 рр.: у 10-й бієнале американського гобелена, у Художньому музеї Віжн м. Сан-Дієго; Фокус: Текстиль 2014, у Художньому музеї м. Ірі (Пенсильванія); у виставці-бієнале в Художньому музеї м. Деб'юк (Айова); у виставці «Мистецтво ткацького верстата» у Музеї мистецтва та ремесла штату Кентакі в Люїсвіллі. Отримала кілька грантів від Мистецької ради штату Ілліной та нагороду губернатора штату. Про її роботи писали різні періодичні видання, зокрема часопис «Fiberarts» та журнал Американського союзу майстрів гобелена «Tapestry Topics».

Jaroslava Lialia Kuchma was born in Pidhaytsi, Ukraine, in 1943, and immigrated to the U.S. in 1949, eventually settling in Chicago. She earned her BFA from the University of Illinois at Urbana-Champaign. She studied and practiced printmaking, photography, calligraphy, and tapestry and assisted artist Ivan Dykyj in the ornamentation (including gold leaf application) of the Ukrainian Church of Sts. Volodymyr and Olha in Chicago. The artist has participated in numerous exhibitions, including the *American Tapestry Biennial 10* at the Visions Art Museum in San Diego; *Focus: Fiber 2014* at the Erie Art Museum; the *2015 Biennial Exhibition* at the Dubuque Museum of Art; and *Art of the Loom* at the Kentucky Museum of Art & Craft, Louisville. She has received several grants from the Illinois Arts Council as well as the Governor's Award, and her work has been mentioned in numerous publications, including *Fiberarts* magazine and the American Tapestry Alliance's *Tapestry Topics*.

ВІСТІ З ДИТЯЧОГО БУДИНКУ «ОТЧИЙ ДІМ»

Навесні 2018-го р. до СУА надійшло прохання від дитячого будинку (сиротинця) «Отчий Дім» у Покровську Донецької обл. Адміністрація звернулася по допомогу в організації таборового відпочинку для їхніх вихованців — дітей, які опинились у складних життєвих обставинах через Війну Гідності. Директор О. Каган просив підтримки для організації відпочинку дітей біля моря в Урзуфі (Донецька обл.). Управа СУА відгукнулася на потребу та передала сиротинцю для цього \$5,000.

Діти повернулися з моря засмаглі, щасливі, здорові, про що написав директор дитячого будинку у листі на адресу СУА:

«Ми вже вдома. Приїхали з Урзуфа всі засмаглі, здорові, щасливі. Велика, щиро-сердна подяка союзникам СУА та всім людям, що подарували нашим вихованцям чудовий, незабутній відпочинок на морі, якого діти не мали з початку війни. Бракує слів, щоб висловити, як ми Вам вдячні. Дякуємо Богу за Союз Українок Америки, за Вашу допомогу і Вашу працю. Нехай Господь віддячить Вам у Ваших дітях і близьких!»

Від вихованців Центру «Отчий дім» м. Покровськ Донецької обл. та особисто від себе —директор Олексій Каган.»

Також додам, що 75-й відділ у Випанні

(Н. Дж.) під проводом голови п. Оксани Лодзюк має зв'язок з цим дитячим будинком в Покровську упродовж 2017 — 2018-го рр. Щоб допомогти дітям, членки зібрали кошти під час Різдвяної зустрічі. А, допомагаючи, проявили практичність: подарували сушарку для білизни (\$310). Знаємо, що дітям вона сподобалася, але членки відділу зрозуміли, що сушарка полегшила працю співробітників, а діти очікували на особисту підтримку. Тому через д-ра Марію Фуртак 75-й відділ передав кошти на взуття, одяг, харчі, м'ячі та іграшки у сумі близько \$2000. Членки відділу раді, що мають зв'язок з дітьми, та з приємністю переглядають надіслані фотографії і читають новини про життя дітей у сиротинці.

Ока Грицак,
референтка суспільної опіки СУА.

Вісті з табору у Торецьку

Центр Студентського Капеланства ЛА УГКЦ на своїй сторінці у соціальній мережі facebook з радістю повідомив, що за фінансової підтримки СУА (UNWLA) 16-го липня 2018-го р. розпочав роботу п'ятиденний дитячий табір під назвою «Любов — це..?» у прифронтовому місті Торецьк, Донецька обл. Волонтери центру та діти розпочали роботу табору з молитви. А потім, зарядившись позитивною енергією, дітвора разом з Маленьким Принцом мандрувала *Планетою, Любові до Батьківщини, Природи, Батьків*, розмірковували над тим, як любити людей і себе.

Також у таборі організували активні цікаві ігри, зокрема Козацькі естафети, проводили майстер-класи, що дало можливість дітям творчо проявити свої таланти й уміння. А участь у молитвах, Божественних Літургіях і катехизації, що проводив о. Віталій Кестер, допомогли дітям краще пізнати глибину любові та навчитися її проявляти. Разом з волонтерами дівчора вивчила три молитви: *Подяка, Прохання і Перепрошення*. А ще до табору завітали особливі гості — наші захисники, які поділилися знаннями про мінну безпеку під час проведення ООС (колишня АТО). Темою останнього таборового дня була любов до Бога. Бо, на переконання організаторів, любити себе, батьків, Батьківщину, природу, ближніх — все це є проявом нашої любові до Бога.

Діти, що таборували у Торецьку, та волонтери дякують усім, хто їх підтримав матеріально, фізично та молитовно, і запевняють, що будуть гідні цієї підтримки.

ПРОСВІТНИЦЬКА ПРАЦЯ ПОЛТАВЩИНИ

Книжка
Софії Русової.

Голова Полтавської обласної «Просвіти» Микола Кульчинський повідомляє, що в обласній бібліотеці ім. Котляревського відбулася презентація нововиданої книги «Софія Русова-Мемуари», підготовленої Полтавською «Просвітою». На презентацію прийшли старшокласники полтавських шкіл, члени Союзу Українок, члени ОУН, студенти Полтавського педагогічного університету та Луганського національного університету (який тимчасово перебуває у Полтаві).

Спогади Софії Русової передають живий образ доби передреволюційного відродження України, що була поділена між різними окупантами, та Революції 1917 — 1921 рр. Напружена праця української інтелігенції тих часів у складних умовах привела до високого прояву духу визвольної боротьби з поневолювачами України. І хоч вона не закінчилася успішно, але подвиг борців назавжди залишився прикладом жертовної боротьби за визволення України.

Софія Русова, донька французенки та шведського аристократа, все життя віддала для України. І хоч мала великий музичний талант, але присвятила себе педагогіці та українському жіночому русі. Вона відкривала перші українські садочки, цікавилася найновішими поглядами на виховання та писала про виховання дітей з особливими потребами. Русова глибоко усвідомлювала, що школа та виховання мають

діяти з особливостями та потребами своєї країни та нації. Вона вірила, що «народів, який не має своєї школи та не дбає про неї, призначені економічні злидні та культурна смерть. Мова — це найголовніша основа будь-якої нації». Вислів «Найдорожчий скарб у кожного народу — його діти» можна бачити на обкладинці книжки Русової.

Микола
Кульчинський.

Присутні на заході.

Родина Русових не довго проживала у Полтаві, де тепер є провулок, названий їхнім іменем. Вона постійно була під поліційним наглядом через своє українофільство. І хоч Софія пережила 4 арешти і 15 обшуків, вона ніколи не здавалася! Книжка «Софія Русова-Мемуари» вийшла за фінансової підтримки Товариства Української Мови (ТУМ-США).

Проф. Віра Боднарук, голова ТУМ.
(Фото Миколи Кульчинського.)

Рятувалась втечею з рідного села, а тепер допомагає українцям з Америки: історія Віри Андрушків

(Стаття з сайту «Українська Правда. Життя» <https://life.pravda.com.ua/society/2018/07/20/231842/>)

Заможні українські селяни з Тернопільщини тікали з власної хати, щоб врятувати своє життя – вони відмовилися іти до колгоспу у 1944-му р. У них на руках була півторарічна донька Віра та її 6-річний брат. Зараз Вірі Андрушків 75. Вона очолює Детройтську Округу Союзу Українок Америки, який активно допомагає воїнам АТО, зокрема, оплачує протезування, йдеться у матеріалі УП.Життя.

Завдяки фінансуванню США у Львівському Українському Католицькому Університеті створили Центр психологічного консультування для психологічної реабілітації бійців.

Шлях від дому: історія родини

Віра Андрушків.

«Коли мені було півтора року, наймит прийшов до тата і сказав, що бачив його прізвище у списку на арешт і що краще, аби цієї ночі він не ночував вдома. Тато вирішив, що ніхто з сім'ї не ночуватиме... Пара коней, віз, і усі ми (тато, мама, я і старший за мене на 5 років брат) поїхали на захід. Був 1944-й рік», – пригадує Віра Андрушків.

Далі – як у кіно: через кілька днів родину перехопили німці. Забрали все: вози, коні, корову, і товарними вагонами повезли до Перемишля до таборів, як і сотні тисяч українців.

Потім родині провели дезінфекцію та перевезли до Розенгайму в Арбайтцамт – бюро праці.

Так родина потрапила у Баварію, на службу до заможного німця Франца Губера.

«Тоді я була ще зовсім мала і за мною доглядала наймолодша донька пана – Ліза. Вона розмовляла німецькою і я почала теж говорити німецькою. Мама дуже переживала, що я не говорю українською».

Після завершення війни родина стала вільною і, за порадою бауера, відправилась у табори для біженців. Зупинились у таборі американської зони» в Нойбауер біля

Розенгайму. В одному крилі – тисяча українців, в іншому – тисяча литовців. Коли люди почали виїжджати і табір зменшився, родину Віри перевезли до Піртену, поблизу Мельдорфу.

«Там ми жили у військових квартирах. Незабаром я пішла у дитсадок, а брат до школи, – розповідає. – Ці табори – прекрасний приклад організації українців за межами батьківщини: школа, хор, драматичний гурток, Пласт, молодіжні організації... Життя не зупинилося».

Щоб виїхати в Америку, родина через Червоний хрест знайшла тітку, яка емігрувала до Америки (Бостон) в міжвоєнний період. Завдяки її виклику, сім'я емігрувала до Нью Йорку.

«Приїхали у вересні. Тітка нас зустріла і допомогла знайти одну кімнату, в якій ми могли б мешкати, а сама повернулася у Бостон, – розповідає Віра. – Ми з братом пішли до школи. Я у другий клас, брат – у восьмий. Але згодом сталося горе: після півтора року життя на новому континенті тато помер від серцевого нападу і наше виховання повністю лягло на мамині плечі».

Загалом українцям у Нью Йорку було добре, громада розвивала організації на кшталт Пласту, СУМ, ОДУМ, школи українознавства.

«Ще з дитинства нам казали, що найважливіше завдання – берегти мову та культуру і передати наступному поколінню. Не всім це підходило і вони асимілювалися, – каже жінка. – На мене великий вплив мала організація «Пласт».

Я також належала до хору «Думка» і студентського клубу. В Нью Йорку відвідувала концерти та патріотичні академії».

Віра закінчила Пенсильванський університет, потім вийшла заміж за Богдана Андрушківа, сина українських емігрантів.

Пара познайомилася в Гантері в Кат-скільських горах – туди українці виїжджають на літо, щоб зустрітися і провести час разом. Після весілля сім'я переїхала до Мічигану. Там жінка викладала українську мову в Мічиганському університеті. Коли у родини народилися двоє дочок, Віра присвятила себе дітям.

Коли ж Христина та Оксана пішли до школи, вона почала викладати українську мову, літературу та історію в українській середній школі у Детройті. Там разом з іншими учительками вони ставили п'єси, щоб заохотити студентів спілкуватися українською.

Згодом Віра три роки (1997 – 1999) була директором літніх українських курсів при Гарвардському університеті та викладала курс ділової української мови.

«Було надзвичайно цікаво. До нас приїжджали навіть працівники Держдепартаменту США та журналісти з Європи, які хотіли вивчити ділову українську мову і культуру».

... щоб про Україну знали

У 60-х рр. Віра разом з іншими українцями в США поширювала інформацію про дисидентів, арештованих через проукраїнську позицію. Діаспоряни створили спецкомітет, через який розповідали американцям про події в Україні. Тоді у Києві не було жодного міжнародного пресового агентства, а вся інформація, яка доходила в США, йшла через Москву.

«Я приходила у редакції американських газет і просила написати про арешти дисидентів та інтелігенції. Вони не хотіли цього робити. І ось із редактором газети «Detroit Free Press» у мене відбувся такий діалог:

– Ми не писатимемо про Україну. Кого це цікавить? – сказав редактор.

– Ваших читачів, – відповіла я. – В Мічигані близько 30 – 40 тисяч українців, які теж читають вашу газету.

– Цього не досить.

– А якщо я скажу, що український журналіст В'ячеслав Чорновіл написав книгу «Лихо з розуму» про суди над дисидентами. Вона, між іншим, теж перекладена і на англійську мову... Якби таке відбувалося в США, невже ви не писали би про це? Ви теж журналіст і хіба не можете зрозуміти цього?

– Я розумію, але все ж не маю на це часу.

Тоді я вирішила запросити його на ланч і ще раз спробувати вмовити, – сміється. – Після хвилини роздумів він жартома відповів:

– Добре... То де ж їдять революціонери?

Я назвала один із найдорожчих ресторанів. Він погодився. На зустріч я запросила Романа Тарнавського, адвоката та члена нашого комітету. Після розмови та ланчу редактор відповів, що напише статтю і призначить для цієї теми журналіста, який напише про розправу над дисидентами в Україні. Так з'явилися статті.

Згодом, викладаючи у «high school», я дала студентам завдання написати листи українським політв'язням, дисидентам (ми мали реальні адреси концентраційних таборів).

Студенти одразу запитали: «Але коли вони нам відпишуть?».

Я відповіла: «Не знаю, чи вони вам коли-небудь відпишуть, але нехай влада знає, що ми ЗНАЄМО, що ці люди в тюрмі».

В Україну Віра приїжджала часто, а з проголошенням декларації про державний суверенітет у 1990-му р. привозила студентів – американців українського походження – в Україну на екскурсію.

Одного разу, планувавши чергову екскурсію, Віра на прохання львівського математика везла йому з Америки комп'ютер.

«Домовились зустрітись на прикордонній станції у Чопі. Я знала лише його ім'я, – розповідає Віра. – Іду станцією й оглядаюся довкола, ніхто не дивиться в очі. Раптом бачу пару очей, які когось теж шукають, підходжу ближче, а далі, як у шпигунському фільмі:

– Роман? – питаю.

– Віра? – каже.

Вдох пішли до митника, щоб забрати комп'ютер. Була друга ніч.

«Вітаю вас! Така радість, що Україна проголосила суверенітет, тепер ми зможемо вільніше допомагати вам, – кажу митникові. – Ось доцент львівського університету, я для нього привезла комп'ютер, маю усі документи і хочу заплатити мито».

Той прискіпливо подивився: «Я не вирішую», і відправив до начальника.

Там я розповіла цю ж історію й сказала, що ось техніка для молодого інтелігента. А він: «Невже ви думаєте, що це інтелігент? Моя дорогенька, треба мати щонайменше три покоління, щоб була інтелігенція».

Тоді мене взяла несамоविта злість, відповіла: «Два уже знищили, то деє треба починати». На що він сказав: «Забирайте свій комп'ютер і йдіть».

Допомога Україні

Коли Україна проголосила незалежність, Віра допомагала студентам новоствореного Львівського Інституту Менеджменту побувати в Бізнес-школі Вейнського університету.

Так студенти відвідали автомобільні компанії та різні підприємства в Детройті та познайомилися з американським бізнес-підходом.

Згодом отримала грант від уряду США для обміну викладачів ЛНУ імені Франка, «Львівської Політехніки» та ЛІМу, завдяки чому викладачі могли попрацювати над новими курсами, матеріалами та перекладами підручників з економіки.

У 1999-му р. Віру запросили на посаду віце-президента фундації «Україна-США» із зовнішніх зв'язків. Вона змогла працювати з американськими та українськими містами над реформами у місцевому самоврядуванні, економічним розвитком і поліпшенням комунальних послуг.

Нині Віра керує Союзом Детройтської Округи Союзу Українок Америки. Організація має 10 відділів і об'єднує жінок різного віку та різних хвиль еміграції.

З початком війни на Сході України Союз почав допомагати добровольцям, надсилав продовольство й одяг як для бійців, так і для переселенців.

«Згодом треба було допомагати сім'ям загиблих воїнів та підтримувати реабілітацію, лікування воїнів, які втратили кінцівки. Уже шестеро бійців отримали протези в Детройті. Лікарі робили великі знижки, дізнавшись, що це для солдатів».

Завдяки фінансуванню Союзу Українок Америки в УКУ відкрили Центр психологічного консультування «Простір надії», який

займається психологічною реабілітацією воїнів АТО.

«Я над цим працюю» замість «Я цього не знаю»

«Приїжджаючи в Україну ще десятиліття тому, я втомлювалася від фрази, яку чула ледь не від кожного: «Така наша доля...» На щастя, сьогодні нове покоління українців, особливо тих, що були на Майдані, потроху змінюють це сприйняття. Але все ж більшість поки не вірить у зміни і у свою здатність їх робити, – розповідає Андрушків. – Українцям треба брати приклад з американців, людей-піонерів, які не формувалися на основі етнічної групи і, приїхавши на чужий континент, повинні були вибороти собі життя. Сьогодні їх кредо «can do attitude» – «все подолаю, все зроблю». Ви ніколи від них не почуєте: «Я не можу і не вмю». Їхня відповідь звучатиме так: «Це я можу зробити, а над цим я працюю». Здавалося б, просте формулювання, але воно підживлює мотивацію, впевненість і позитивне ставлення до людини. Українцям варто заразитися таким сприйняттям себе і своїх можливостей...».

Оксана Левантович, журналістка, для УП.Життя.

З відгуків на статтю

Oles Vasylenko. Я співпрацював з п. Вірою у Фундації Україна-США. Дякую Богу за знайомство та співпрацю – вона взірєць найкращих людських якостей і щирий Патріот України. Успіхів, щастя, здоров'я, многая літа, п. Віро!

Igor Nych. Гордість переповнює... Це моя тітка. А ще варто б написати про її маму Климентину Лащик-Шевчук, яка придбала пансіонат «Карпатія» біля Нью Йорку, в якому збиралась українська діаспора. А також про її брата Євгена Лащика – доктора філософії, професора Пенсильванського університету, твори якого сестра Віра передала до Києво-Могилянської академії.

До уваги авторів і дописувачів!

Просимо надсилати статті, питання та пропозиції українською або англійською мовою електронною поштою на адресу, яка надрукована на другій сторінці обкладинки журналу «Наше Життя»: unwlaourlife@gmail.com

НАДІЯ ШУЛЬГИНА-ІЩУК: БІОГРАФІЯ, СПАДЩИНА

На спомин про професора математики, членку Союзу Українок Америки

Історична доля нації та добробут її народу значною мірою залежать від соціальної готовності її представників захищати і примножувати загальнолюдські та національні морально-духовні цінності своєї Батьківщини. Грунтом для становлення свідомої особистості з активною громадською позицією, здатної до саморозвитку та самовдосконалення, готовою вивершувати державне буття, зокрема через конкурентний вибір свого місця в житті, є засвоєння національних вартостей через родинне виховання. Прикладом такого сімейного виховання є славетна родина Шульгиних, одним із яскравих представників якої є Надія Шульгина-Іщук (1888 – 1979) – український науковець, педагог, математик, громадський діяч. У цьому році виповнилось 130 років від дня її народження.

Надія Шульгина народилася 21-го січня 1888-го р. в Києві від шлюбу Якова Миколайовича Шульгина та Любові Миколаївни Устимович. Родина відрізнялася патріотизмом, зробила великий внесок у політичне життя України і розвиток науки та культури. Батько Надії, Яків Миколайович Шульгин, знаний як талановитий український учений, історик, педагог і активний громадсько-культурний діяч. Мати, Любов Миколаївна, закінчила Київські Вищі Жіночі Курси, вчителювала, стояла біля витоків української народної школи, завжди була на передовій суспільної роботи, особливо із залученням жіноцтва.

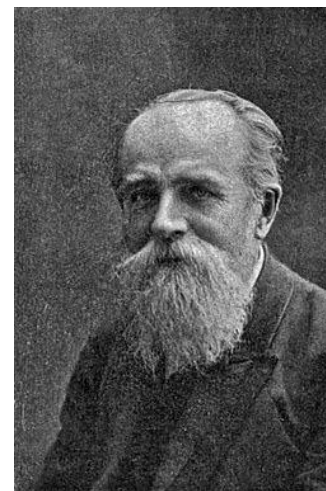
Обоє батьків Надії Шульгиної походили із давніх козацько-старшинських родів, що подарували Україні плеяду визначних діячів. Генеалогічне дерево матері Надії, Л. М. Устимович-Шульгиної, піднімається з коріння нащадків гетьманів Лівобережної України Павла Полуботка та Данила Апостола. З родом Шульгиних пов'язана трьохсотлітня історія України, що сягає до часів виникнення козацтва. У документах Запорізької Січі

Надія Шульгина.

згадуються полковник Шульга гетьмана Брюховецького (за 1964-й р.), представник козацької старшини Яцько Шульга (за 1699-й р.) як член делегації до Петра I з вирішення територіально-економічних відносин, є спогади про рід козака Шульги як засновників с. Шульгівка (Дніпропетровщина) та ін.

То ж природно, що в їхніх сім'ях хоч і стишено, але багато розповідали про героїку козацьких походів проти турецької навали, про віроломство російських самодержців, знищення гетьманського правління, зруйнування Запорозької Січі та закріпачення козацтва.

Я. М. Шульгин,
батько Надії.

І Любов Миколаївна, і Яків Миколайович з малих років пройнялися ідеями відтворення історичної справедливості щодо України. І все своє доросле життя підпорядковували її культурному відродженню.

У любові до всього українського виховували своїх дітей: Надію, Олександра, Володимира та Миколу. Попри тотальне зросійщення суспільства того часу, вдома у Шульгиних розмовляли тільки українською. Батьки підтримували тісні (наскільки дозволяли умови царської політики тоталітарного контролю над спілкуванням інтелігенції «українофільного» спрямування) дружні стосунки з представниками української культурної та наукової еліти: М. Драгомановим, П. Чубинським, В. Антоновичем, М. Костомаровим, І. Карпенком-Карим,

П. Саксаганським, Л. Ліницькою, братами Тобілевичами, Л. Старицькою-Черняхівською та багатьма іншими талановитими особистостями, які бачили своє покликання у культурно-просвітницькій роботі серед народу України.

Діти подружжя Шульгиних вирости гідними продовжувачами боротьби батьків проти практично колоніального гноблення України російським самодержавством. Надія, як найстарша серед дітей, частіше інших була свідком, помічницею й учасником зустрічей творчої інтелігенції, вечорів публічних привітань талановитих митців і домашніми гостинами, що часто влаштовували її батьки для приїжджих артистів і літераторів.

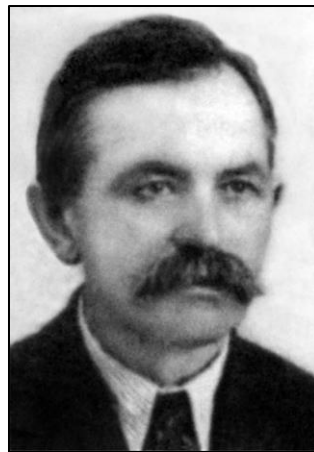
Любов до освіти та науки передалась Надії у спадок від батьків і стала лейтмотивом її життя. З дитинства дівчинка вирізнялася яскравими здібностями до математичних наук. Закінчила Київську гімназію із золотою медаллю. Тому в родині, де ніколи не жалкували ніяких грошей для найкращої освіти дітей, не заперечували проти вибору Надії здобути професійну підготовку в далекому холодному Петербурзі на фізико-математичному факультеті Бестужівських Вищих Жіночих Курсів. Свою назву курси дістали за іменем засновника та першого директора проф. Костянтина Бестужева-Рюміна. А численну армію випускниць – народних учительок, називали «бестужівками». Навчальний заклад приваблював не тільки університетською освітою та найпотужнішим професорсько-викладацьким штатом (там працювали Д. Менделєєв, І. Сеченов, І. Анненський, О. Бутлеров, С. Венгеров, Н. Гешнер, В. Фаусек та ін., а також відомі українські вчені й уродженці України – Дмитро Овсянко-Куликовський, Лев Щерба, Олександра Єфименко та ін.), а ще й демократичними традиціями жіночого студентства та вільнодумством.

У 1913-му р., по чотирьох роках навчання на курсах, Надія Яківна склала при комісії Петербурзького університету державний іспит й одержала диплом учительки першого ступеня. Відразу після закінчення отримала запрошення на роботу викладача в приватну петербурзьку гімназію О. Кулижської. Та початок Першої світової війни змусив її повернутися до Києва. Тут Надія Яківна працює викладачем математики в комерційній математичній школі Товариства вчителів міста Києва, директором якої був відомий художник-імпресіоніст, громадський і освітній діяч Петро Холодний.

Війна перепоновила Київ не тільки пораненими з фронту, але й галичанами із

Західної України. Царат, побоюючись «мазепинських» настроїв, арештовував членів українських просвітницьких організацій і приписував негайне переселення цілими родинами всіх, хто були запідозрені у самостійницьких настроях. Примусовими біженцями стали десятки й десятки тисяч українців. Тільки через Київ їх пройшло близько 12 тисяч.

Надія Яківна разом з матір'ю, Любов'ю Миколаївною, та іншими освітянами в позашкільний час повністю віддавалася благодійницькій роботі. Вони не тільки доглядали поранених у госпіталях, організовували їм постачання харчування, медикаментів, білизни, але й, незважаючи на діючу тотальну заборону використання української мови скрізь, окрім побутового вжитку, організовували для «ушпиталених» українців читання книг рідною мовою, поезій Шевченка та Франка, навчали грамоти, ознайомлювали з історією України. Для біженців і переселенців із Західної України прямо на залізничних станціях створювали харчові пункти. А якщо тільки дізнавалися про прибуття в Київ заарештованих галичан, носили їм їжу, одяг і докладали всіх зусиль, щоб визволити їх або домогтися звільнення під заставу, для чого самі збирали кошти.

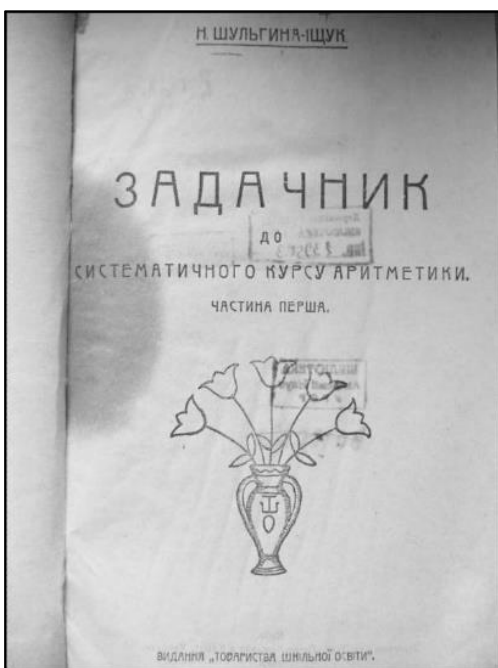
*Р. Іщук,
чоловік Н. Шульгиної.*

Один із визволених галичан, Роман Іщук, закохується в Надію і пропонує їй поєднати долі. Їм випало пройти разом буремні роки боротьби за самостійну Україну, працю по становленню української освіти, поневіряння дорогами еміграції та невтомну діяльність із гуртування української діаспори за кордоном. Ці сторони життя та діяльності подружжя потребують детального висвітлення і, сподіваємося, дочекаються.

Спустошення і розруха воєнного лихоліття наводнили Київ осиротілими дітьми. Для них з ініціативи письменниці Людмили Старицької-Черняхівської (доньки Михайла Старицького) і Любові Миколаївни Шульгиної відкрили два дитячих притулки (для хлопчиків і дівчаток), де Надія Михайлівна разом з

іншими однодумцями опікувалася дітьми та навчала їх письменства.

Лютнева революція 1917-го р. і зречення престолу імператора Миколи II окрилили мрії про самостійність України. Не втрачаючи ні дня, українська інтелігенція взялася за справу, кожен у сфері своїх повноважень і фаху. З метою створення української системи освіти вже у березні 1917-го р. у Києві було засновано Товариство шкільної освіти. І вже 5—6-го квітня 1917-го р. відбувся Перший Всеукраїнський з'їзд учителів і професорів, на якому було розглянуто організаційні питання нового розвитку рідної школи й освіти в Україні і створена Рада ТШО, до якої увійшла і Надія Шульгіна.

Задачник Н. Шульгіної.

Надія Яківна разом з іншими відомими педагогами та науковцями активно поринула у роботу Ради ТШО та математичної комісії, до якої вона ввійшла як фахівець з викладання математики. Результатом їхньої науково-теоретичної діяльності стала «Програма єдиної української школи», згодом проdiscутована й затверджена на II Всеукраїнському педагогічному з'їзді в Києві. Були розроблені програми навчання для шкіл I і II ступенів, дитячого садка та перших п'яти років навчання, методичні рекомендації та плани занять для підготовки вчительських кадрів для шкіл II ступеня і для сільських шкіл, для так званих

трудових шкіл, що передбачали професійну освіту, для позашкільної роботи, для вищої школи тощо. Величезний особистий внесок Надії Яківни є в укладенні та виданні словника української математичної термінології, над яким працювали до 1921-го р. Її авторська праця «Задачник до систематичного курсу арифметики. Частина перша» за сприяння Товариства шкільної освіти був виданий у двох частинах у 1917—1918-х рр.; у 1922-му р. перевиданий у Львові.

Окрім методичної роботи, Надія Яківна виконувала і вчительські обов'язки. Разом з матір'ю та іншими відомими педагогами працювала у першій українській гімназії ім. Т. Шевченка в Києві, яку Товариство шкільної освіти за підтримки національно свідомої інтелігенції урочисто відкрило вже в березні 1917-го р.

У ті буремні роки інтелектуальна еліта об'єдналася задля відродження українського шкільництва. То була титанічна праця. І хоч вдалося зробити тільки перші кроки у цьому напрямку, але вони були вагомими. На жаль, з більшовицькою окупацією ці культурно-освітні досягнення були знівельовані, а Товариство Шкільної Освіти ліквідовано органами радянської влади відразу на початку 1920-х рр.

Завдяки польському громадянству чоловіка Надії Миколаївни, Романа Іщука, сім'я з односторонньою дитиною на руках у 1923-му р. виїжджає спочатку на Галичину, а звідти до Праги. З ними їде матір Надії Яківни. У Празі в 1926—1927-х рр. Надія Шульгіна-Іщук читає математику у Карловому університеті та методичку викладання математики в Українському високому педагогічному інституті ім. М. Драгоманова, який готував учительські кадри для українських шкіл. В інституті Надії Яківни присвоєно наукове звання професора. Та через сімейні обставини родина у 1927-му р. повернулася до Рівного (тоді повітовий центр Волинського воєводства).

(Стаття написана на основі особистих зустрічей (у 2009—2010-х рр.) з Наталією Романівною Іщук-Пазуняк — донькою Н.Я. Шульгіної-Іщук, та опрацювання джерел спеціальної літератури, зокрема і малопоширеної.)

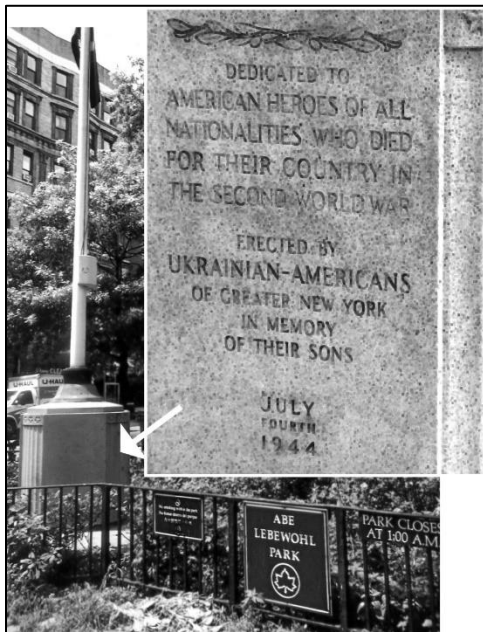
*Інга Григанська, Надія Бурмака,
Ілона Калашник.*

(Продовження у наступному журналі «Наше життя»)

Сиділа я на лавочці в парку...

Коли я була ще малою, мама мені не раз оповідала про свої юні роки в Проскуріві (нині Хмельницький). Розказувала про поїздку зі школою до Києво-Печерської Лаври, про те, як бабуна пекла паски, а також про те, що в центрі міста на площі була велика альтанка, і в ній вечорами військова оркестра грала різні мелодії. Я пригадала це, коли сиділа в Нью Йорку в малесенькому парку та разом з двома-трьома десятками людей слухала джазовий концерт. Бо у Нью Йорку — біля церкви св. Марка на 10-й вулиці — відбуваються по четвергах такі самі, як колись в Проскуріві, концерти. Тільки без альтанки, а під тимчасовим балдахином. Погода була лагідна — високі дуби давали гарну тінь, повівав легенький вітерець, а недалеко від мене на високій щоглі майорів американський прапор. Але під ним я побачила ще якийсь — чорний з білим рисунком. Пізніше я довідалась, що той другий — це прапор MIA (Missing In Action), а спочатку навіть злякалась, бо подумала, що це свій прапор вивісили арабські терористи.

Я знала, що ці пам'ятник і щогла поставлені у 1944-му р. американськими українськими ветеранами в пам'ять про загиблих у Другій світовій війні вояків американських збройних сил. На підніжжі напис: DEDICATED TO AMERICAN HEROES OF ALL NATIONALITIES WHO DIED FOR THEIR COUNTRY IN THE SECOND WORLD WAR. ERECTED BY UKRAINIAN AMERICANS OF GREATER NEW YORK IN MEMORY OF THEIR SONS. JULY FOURTH 1944.

Навколо підніжжя є гарна металева огорожа та цвітуть рожі, про що дбає, здається, фундація пам'яті Abe Lebowohl — власника популярного ресторану «Делі» на іншому боці 2 Авеню, якого 4-го березня 1996-го р. застрелив невідомий. (Ейб Лебволь, до слова, народився в Куликові, Україна.) Його іменем і названо цей невеликий трикутник-парк. Але напис на пам'ятнику (через парканчик і кущі рож) неможливо прочитати, і тому можна подумати, що це пам'ятник імені Лебволя. Треба б букви підвести золотою або чорною фарбою... Про це я розповіла приятельці Ліді, вдові ветерана, а вона подзвонила до п. Ані Кравчук, яка є серцем і душею організації Українських Американських Ветеранів (Ukrainian American Veterans). П. Аня — колишній крайовий командир УАВ (2004 — 2008). Вона єдина жінка, що очолювала цю престижну ветеранську організацію та є ініціатором їхнього реєстраційного проекту, членом Екзекутиви УАВ та очолює Реєстраційну Акцію; також є членом Комісії УАВ з встановлення Пам'ятника Ветеранам на українському цвинтарі у Бавнд Бруку (Н. Дж.)

П. Аня надіслала мені інформаційний листок, з якого я довідалась, що ініціатором встановлення пам'ятника в Нью Йорку був сержант Американської Армії, ветеран Першої світової війни, народжений у 1889-му р. в Західній Україні, Михайло Першин. А також, що у 1998-му р. на конвенції УАВ було вирішено започаткувати Реєстр українських американців та їхніх нащадків, які гідно служили (відбувають службу) в Американських Збройних Силах. Уже 20 років іде акція зі збору даних про українців та американців українського походження, які є, або були, членами Американських Збройних Сил. У 2004-му р. вийшов перший том тих списків, незадовго вийде другий.

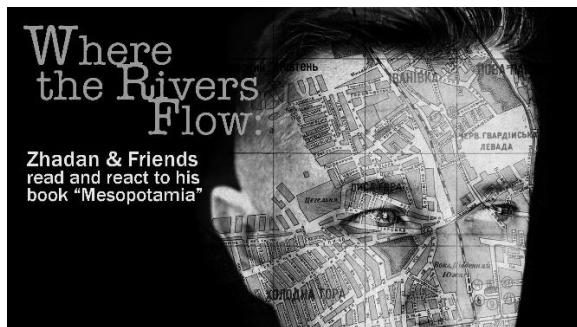
Мені це видалось надзвичайно важливим і я, отримавши від п. Ані реєстраційний листок, запланувала розіслати його копії всім, кого знаю, із закликом розглянути їх у своїх родинах, поширити серед знайомих, щоб зібрати відомості про живих (чи тих, хто вже помер) вояків і ветеранів — заповнити та надіслали листок разом з формою DD Form 214. Я певна, що не всі ще є у Реєстрі УАВ. Реєстрація ні до чого не зобов'язує, а результат буде значним: історія українців в Америці може збагатитися важливими та цікавими даними.

Також я вирішила звернутись з цим проханням до союзнок, бо вони працьовиті, енергійні, справно ведуть документацію та зберігають архіви, доказом чого є конвенційні книги та журнал «Наше Життя». Прошу Вас, пані: зверніться за реєстраційним листком до uav.registration@perizon.net, або *UAV National Registry, P.O.Box 172; Holmdel, NJ 07733-0172* і подивіться довкола. Зробіте велике діло!

Олександра Юзенів, членка 83-го Відділу СУА.

ДЕ СХОДЯТЬСЯ РІКИ

Ніхто не знає, звідки вони з'явилися і чому осіли на цих ріках. Але їхній потяг до рибальства й знання лоцїї вказують на те, що прибули вони водою, піднявшись руслами вгору. Мова їхня, судячи з усього, добре надавалася до співів і прокльонів. Жінки їхні були ніжними й непокірними. Від таких жінок народжувались хоробрі діти й виникали серйозні проблеми. Сергій Жадан. Месопотамія

«Месопотамія» — проза, яка переходить в поезію; дев'ять історій і тридцять віршів. За словами відомого львівського літературознавця (і не лише) Віктора Неборака: «...Емір Куштуріца міг би зробити пристойний фільм, вірші міг би покласти на музику Горан Брегович». Ні Куштуріца, ні Брегович цього ще не зробили, проте Вірляна Ткач, керівник мистецької групи «Яра» (Yara Arts Group) підготувала чудову театральну презентацію «Where the Rivers Flow».

29-го квітня 2018-го р. громада Філадельфії та околиць мала нагоду побачити, відчути та кожен по своєму пережити цю літературну «подорож» у життя людей, різних за віком, фахом і поглядами. Вірляна вміло поєднала слово, світло, ритм і музику. З творами Жадана це сприймається легко, бо кожне оповідання чи вірш Сергія наповнені ритмом, який відтворює незвичність історій і їхню глибину.

Розпочалося театральне дійство зі вступного слова Вірляни Ткач. Опісля Сергій, привітавши публіку, читав уривки з «Месопотамії». Музичну частину виконували талановиті музиканти, яким вдалося відчути «ритм» літературних композицій Сергія: Володимир Бедзін — віолончеліст та Фіма Чупахін — піаніст, обидва знані як і в Нью Йорку, так і в Україні. Поєднання музичного мистецтва та мистецтва слова створили незабутні переживання для глядачів і залишили приємні спогади. Яскравим і незвичайним моментом усієї презентації була ідея Вірляни створити «відповіді/рефлексії» поетів англійською мовою на історії/вірші Жадана з «Месопотамії». Нью-йоркські поети В. Фиппе,

О. Дженнингс, І. Стакгаус Уілер та Дж. Регіоне читали переклади Жадана, а також свої поетичні відповіді на ці поезії. Знання слухачем двох мов (української та англійської) створило відчуття більш «психологічного» перекладу, а не тільки «мовного». А авторам рефлексій такий підхід дав можливість вільно відобразити своє розуміння та вкласти власні емоції.

Учасники театального дійства.

Прозірки — фото В. Ключка та Є. Малолетки під час читання збагачували візуальне сприйняття. Цікавим моментом презентації були спогади Б. Голмана, які зачитав Ігор Шуган, і прочитання творів самим Жаданом на одній з «інсталяцій».

Підсумовуючи, можна сказати, що кожна зустріч з Вірляною — це очікування незвичайного та захоплюючого. Її співпраця з Сергієм — чудовий приклад того, як творче «українське коріння» (чи то в Америці, чи в Україні) проростає, стає міцним і дає неочікувані, «екзотичні» плоди. На згадку приходять вислів Жадана — «джаз і Донбас», що з першого разу звучить дивно й не звично (екзотично). Два слова — джаз і Донбас, які, здається, не мають нічого спільного; але коли Сергій поєднав їх, то утворилось щось нове, цікаве та незабутнє (як «Ворошиловоград»).

Сміливим відкриваються обрії! Не опустіть можливості розширити «свій обрій»! Приходьте на вистави Вірляни Ткач, підтримуйте виступи Сергія тут, на землі Вашингтона.

Адріана Сидоряк.

Yara Arts Group's «Where the Rivers Flow; Zhadan & Friends read and react to his book Mesopotamia» was presented at the Ukrainian Educational and Cultural Center, sponsored by the Ukrainian Community Foundation of Philadelphia. It was also presented at the Ukrainian Museum in New York City, made possible by public funds from the New York City Department of Cultural Affairs, New York State Council on the Arts and the Self Reliance Foundation.

I. Про рід і довіру

Я думаю про те, що для того, аби народилася я і саме я, скільки ж людей мали зустрітися! Окрім моїх батьків, батьки моїх батьків, а також їхні батьки — і так до безкінечності. І в кожного — своя вдача, характер, життєві принципи, колір очей і волосся, а також таланти чи їхня абсолютна відсутність. І я, така, якою вродилася, несу в собі їхні гени так само, як спогади про їхні долі, розріз очей, статуру, зріст чи родинний хист переплавляти горе на жарти. Але — не більше. Бо я — це я. Така, якою стала через роки. Я — це мій досвід, мої перемоги й поразки. Мої злети й падіння. Мої синці й порізи на серці. Мої задавлені й зболені «любви». Мої відчайдушні кохання та мрії.

Я можу мати мамині довгі пальці чи татову щелепу. Поставу бабусі. Дідусів характер. Прадідусеві вилиці. І любов до гострого перцю й гострих відчуттів — невідомо від якого коліна.

Але я читаю інші книжки та вірю в інші життєві аксіоми. Мене кличуть інші зорі, а на шляху моєму — інші дороговкази. У мені живуть мої таємниці, які роблять мене інакшою — далекою від усіх моїх родоводів і перевірених часом сімейних саг. Це називається прогрес, розвій і поступ. І він не перекреслює мою любов і відданість батькам і роду. Але й не возвеличує її до рівня абсолюту. Я є така, як є. Сама по собі. Бо належність до роду-племені не означає сліпе й бездумне йому служіння.

І знаєте, за що я й досі найбільше дякую батькам? За те, що відпустили мене колись із дому. Не зробили вічним гвинтиком свого родинного щастя. Маятником, який коливатиметься між ними, відраховуючи все нові й нові хвилини спільного сімейного буття. Хоча, підозрюю, що їм було страшніше, ніж мені, коли я у свої сімнадцять — «зелена» та наївна, у червоному платті із рюкзаком через плече — назавжди полишала батьківський дім і при тому не планувала прихопити з собою когось із давно одомашнених пенатів чи сто сімейних фото на згадку.

Я дякую батькам за їхню сміливість. І за те, що зрозуміли: я — це я. Їхня. Але окрема. За віру в мене. І за батьківську любов, яка не стала батьківським егоїзмом. Любов починається з довіри. І закінчується там, де довіра закінчується.

Саме про цю банальну істину — цей короткий допис.

II. Про слова

Життя моє не буде, як раніше. Бо дізналася щойно, що таке *marigold*. Я знала про існування безлічі пісень з такою назвою. І кінострічок. Як романтичних комедій, так і мелодрам. Про військові кораблі, які так звалися. Про судно-маяк на Великих американських озерах. І навіть про секретну, але невдалу, операцію з примирення під кодовою назвою *Marigold* у часи В'єтнамської війни. Я не так часто стикалася зі словом *marigold*, щоб цікавитися ним серйозно, але досить часто, щоб воно набуло для мене смаку і сенсу. І уявлялося мені, що завгодно. Що завгодно. Але — в жодному разі не те, що воно означає. *Marigold is* чорнобривець.

Той самий, що «чорнобривців насіяла мати»...

III. Про «складно» і «просто»

Не треба чекати магічного завтра: його не буде. Ніколи. Бо правда у тому, що завжди існує лише сьогодні. І не просто сьогодні —, а ось у цьому «зараз»: тут і тепер, у тобі і з тобою. Можна, звісно, спробувати вірити в існування паралельних реальностей, але то — «не тратьте, куме, сили». Бо коли ти нещасливий тут, тепер із самим собою, то шукати щастя деінде — зась. Тут і зараз буває таким різним. Але в більшості випадків — передбачуваним: щоденна рутинна, обов'язки і обов'язковий брак чогось — часу, грошей, натхнення чи пташиного молока.

Насправді, усе в житті дуже просто. Просто — не синонім до «банально». Просто — це синонім до щиро, без штучних надбудов і ускладнень. Без істерик і вічних пошуків винних у всіх нещастях, лихах і крахові світової революції. Просто — це просто. Просто робити те, що любиш. І любити те, що робиш. Насолоджуватися кожною миттю. І собою. Не надумувати й не придумувати. Не вдавати із себе когось кращого. І не намагатися здаватися гіршим. Проживати день за днем. Тут і зараз. Просто тому, що ти такий, як ти є. Напевно, це найскладніше з усього, що може бути. Але чи не єдине, на що варто витратити себе та своє життя.

Просто бути. Точніше — бути. Без усіляких там «просто».

Чому наші діти менш терплячі та більш самотні й розпечені, ніж покоління назад

Автор цієї статті Беккі Менсфілд — мати чотирьох дітей, вчителька молодших класів та ігровий терапевт, ділиться своїми порадами щодо виховання сучасних дітей.

Дослідження за дослідженнями підтверджують те, що і так всім очевидно: нинішні діти менш терплячі, більш самотні та більше розпечені, ніж попередні покоління. Це страшна істина... Це шлях по похилій. Як учитель і терапевт я багато років працювала з різними дітьми та батьками. Я своїми очима бачу, як соціальні та емоційні навички дітей постійно погіршуються, не кажучи вже про їхню успішність. Нинішні діти не підготовлені до життя. Вони очікують більшого, але роблять менше. Вони ходять в школу, але їм важко вчитися та зосереджуватися. Вони хочуть встигати більше, але не можуть сфокусуватися. Самотність, нетерплячість, завищені очікування... Звідки це все? Причина проста: наш нинішній спосіб життя позначається на наших дітях. Усі ці новітні технології, сучасні тренди й останні винаходи. Хоча ми всі бажаємо для своїх дітей найкращого, на жаль, ми самі ведемо їх шляхом найменшої готовності до життя.

1. Проблема екранного часу.

Діти проводять дуже багато часу перед екранами. Це забирає у них час на ігри та читання. У результаті в них знижується уважність, розвивається звичка до миттєвого задоволення і т. ін. Діти втрачають здатність фокусуватися та уважно слухати, бо звикають, що все повинно бути швидко та неодмінно цікаво. З віртуальної реальності дитині дуже важко повернутися до справжньої. Діти занурюються в смартфони та ноутбуки, а потім дратуються, коли їх відволікають. У звичайному світі їм «нудно» — вони звикли до постійної стимуляції.

2. Проблема нудьги.

Ми вчимо зайняті, тому, щоб дитина не нудувала, звично даємо їй телефон, планшет або плеєр. Але проблема в тому, що цим ми шкодимо їй! Чому? Тому що позбавляємо її можливості розважити саму себе, знайти рішення, задіяти творче мислення. У свою чергу, ми теж проводимо з дітьми мало осмисленого часу (спільне «втикання» в екран планшета не беремо до уваги). Ми не спілкуємося з ними. Діти залежать від гаджетів, тому що ми не вміємо розважати їх, а вони не навчилися розважати себе самі.

3. Проблема самотійних рішень.

Коли дають дітям все, що ті побажають, батьки керуються «благими» намірами. Усі ми хочемо, щоб дитина була щасливою, відчувала себе потрібною та посміхалася. Так ми виховуємо людей, нездатних відчувати щастя. Я часто чую від батьків: «Овочі вона не їсть, тому я їй і не пропоную»; «Якщо він буде лягати в той час, коли я кажу, то буде прокидатися дуже рано»; «Вона не любить тримати мене за руку на парковці». Але проблема в тому, що діти — це діти. Вони ще недостатньо дорослі, зрілі та розумні, щоб приймати такі рішення. Овочі потрібні дітям для здоров'я. Здоровий сон необхідний, щоб нормально висипатися і концентруватися на уроках. Якщо не тримати дитину за руку, її може збити машина... Тому «Нехай вирішують самі» — не найкращий варіант.

4. Проблема порятунку.

Дайте дітям можливість проявити себе. Не кидайтеся «рятувати» їх в кожній ситуації. Дитина загубила мобільний телефон? Навчіть її, як вона може відкладати кишенькові гроші, поки не накопичить на новий. Забула зробити домашнє завдання? Нехай сама спробує порозумітися з учителем. Це непросто. Нам не хочеться бачити, як дитина страждає, засмучується, злиться. Але, якщо будемо вирішувати за неї всі проблеми, вона не навчиться робити це сама. Звичайно, дітям треба допомагати. Але нехай вони також вчаться справлятися з наслідками помилок. Краще відчуті наслідки дрібних помилок зараз (не зробив уроки — отримав погану оцінку), ніж у дорослому віці (не заплатив іпотеку — залишився без будинку).

5. Проблема відсутності живого спілкування.

За даними досліджень, час, проведений в соцмережах, може викликати у дітей почуття заздрості та помилкове уявлення, ніби інші живуть цікавіше й успішніше. Нинішні діти та підлітки занадто мало спілкуються наживо. Вони не ходять гуляти й одне до одного в гості. Вони не грають в спільні ігри. У результаті вони не вчаться розпізнавати емоції та надавати підтримку. Але ж це найважливіші соціальні

навички, від яких багато в чому залежить життєвий успіх! Соціальні навички плюс інтелект — запорука отримання будь-якої високооплачуваної роботи. А вміння спілкуватися часто навіть важливіше в побудові кар'єри, ніж інтелект!

6. Проблема винагороди.

Ще одна важлива проблема сучасності: діти за все чекають винагороди. Звичайно, немає нічого поганого в тому, щоб винагороджувати дитину, але НЕ ЗА ВСЕ ПІДРЯД. Це не тільки робить її розпещеною, але й привчає чекати зовнішньої винагороди замість внутрішнього почуття задоволення.

«Що мені буде, якщо буду вчитися на відмінно?» «Що ти мені купиш, якщо буду тихо поводитися на зборах?» «Що мені дадуть за те, що зроблю прибирання?» ...Нам, можливо, простіше винагородити дитину, щоб вона не скаржилася, але її майбутній керівник або дружина (чоловік) не будуть грати в ці ігри. Ніхто не дасть їй премію за те, що вона вчасно виконала роботу, не зробить знижку за те, що вчасно заплатила за квартиру. Так, це важкі уроки, але краще нехай діти дізнаються від вас, що життя — НЕ ЗАВЖДИ цікаве і приємне.

Так що ж з цим робити?

Не впадайте у відчай: рішення є! Дітей можна перевчити. Ми ж вчимо дітей ходити в туалет, чистити зуби вранці або терпляче сидіти на службі в церкві. Усе це не вроджені навички, а набуті. Так само можна змінити й інші їхні звички, якщо робити це постійно.

10 хвилин у день. Виділіть 10 хвилин в день на спілкування з дитиною удвох. Жодних гаджетів, ніякого телевізора! Нехай дитина сама вибирає, що робити. Грайте в ігри, розмовляйте — все це піде на користь обом.

Дайте їм нудьгувати. Не давайте дітям гаджети, коли їм нудно. Нехай сумують! Це змусить їхній мозок почати працювати та придумувати власні розваги. А це, в свою чергу, відучить їх від миттєвого задоволення. Нудьга — найкращий шлях до пізнання себе.

Замініть зовнішні нагороди на внутрішні. Коли я в дитинстві прибирала кімнату, я робила це на швидкість: сама себе розважала. Виконуючи домашнє завдання, я вдавала, що я вчителька: сама себе розважала. Навчайте цього дітей. Нехай вигадують, як перетворити нудне заняття у цікаве, а їхньою нагородою нехай буде усвідомлення, що вони успішно впо-
ралися.

Говоріть. Розмовляйте за обідом, в авто; киньте всі справи, коли дитина приходить зі школи і поговоріть з нею хоча б кілька хвилин (дізнайтеся, що відбувається в її житті — навчальному, соціальному, емоційному). Вечеряйте без телевізора, телефона, планшета.

Окреслюйте обов'язки. Обов'язки підвищують самооцінку дитини. Вони вчать її працювати, стежити та доглядати за речами. Пропонуйте дитині завдання, щоб вона могла відчувати свою користь.

Встановлюйте правила. Призначте чіткий час для сну. Установіть чіткі правила щодо перекусів (ніяких перекусів, або не більше однієї шкідливої страви в день тощо). Встановіть обов'язковий час для читання.

Установіть електронні кордони. У нас удома діє просте правило: ніякої електроніки протягом навчального тижня, крім сімейного перегляду телевізора. Ноутбуком можна користуватися тільки в освітніх цілях. Установіть аналогічні правила. Не допускайте безконтрольного «залипання» в телефоні.

Заохочуйте відкрите спілкування. Дайте дитині зрозуміти, що завжди готові її вислухати та допомогти їй. Частіше нагадуйте їй: «Якщо тобі сумно, якщо ти з чимось не можеш впоратися, то завжди можеш сказати мені про це».

Приберіть СВІЙ телефон. Візьміть за правило обмежувати свій екранний час при дітях. Установіть час, після якого ви прибираєте всі гаджети. Діти повинні відчувати зв'язок з батьками. Одного разу я чула, як 6-річна дівчинка сказала: «Мамі телефон важливіший за мене. Вона весь час дивиться на нього, навіть коли розмовляє зі мною». Діти все помічають!

Подавайте приклад. Якщо ви хочете, щоб ваша дитина змінилася, спочатку самі повинні змінитися. Покажіть дитині, які у вас пріоритети. Поводьте себе так, як хочете, щоб поводи́ла себе ваша дитина і незабаром вона буде чинити так само. Нехай вона бачить, як ви читаете книгу, миєте посуд, готуєте їжу, розмовляєте з людиною, не відволікаючись на телефон. Демонструйте послідовність, доброту, працелюбність. Бути батьками — найскладніша робота в житті. У нас є мало років, щоб виховати в дитині якості, які залишаться на все життя. То ж не витрачайте час даремно!

(Посилання: <https://www.yourmodernfamily.com>; зі сторінки «ПЕРЕВАЛ» у мережі facebook).

In Memoriam

Luba (Sygerich) Kinach of Wethersfield, Connecticut, loving wife of the late Oleh Kinach, passed away peacefully at her home on May 22, 2018, with her loving family by her side. Born in Turka, Ukraine, on September 19, 1931, Luba was the daughter of the late Wasyl and Maria (Shalabawka) Sugerich. She immigrated to the United States in 1949 and worked for more than 20 years as an account administrator for AETNA. A longtime faithful communicant of St. Michael's Ukrainian Catholic Church in Hartford, Connecticut, she belonged to the church senior group and also sang in the church choir. She was also a member of UNWLA Branch 106, the Ukrainian National Home, and Plast.

A loving mother and grandmother, Luba will be forever missed by her daughter Christine and her husband Joseph and by her beloved grandchildren, Danylo Carnelvale and his wife Corinne and Daria Fuller and her husband David. Luba is also survived by one sister, several nieces and nephews, extended family members, and many friends, both in Ukraine and in the United States. Luba was predeceased by her beloved son George Kinach, by a brother who died during WWII, and by a sister.

The family extends special thanks to the Ukrainian church community for always being there for Luba. Visitation was held on May 29 at the D'Esopo Funeralo Chapel in Wethersfield and was followed by a Mass of Christian Burial at St. Michael's Ukrainian Catholic Church in Hartford. Luba was buried at St. Michael's Cemetery in Glastonbury, Connecticut. Donations in Luba's memory may be made to a charity of donor's choice. To share a memory of Luba with her family, please visit www.desops.com.

Леонід Полтава

ГЕТЬМАНІВНА

(До фото на обкладинці «Гетьманша».

Уривок з поеми «Слово про Україну», написаної для колекції «Історичний одяг українки»)

Земля між зорями летить.
Крізь космосу алеї...
Для неї вік — єдина мить,
І ми одвічні з нею.
Земля між зорями летить,
Куриєть снігами й димом...
Її нікому не спинить.
Коли самі не спинить...
А нас хотіли зупинить
Облудні фарисеї:
Татарський меч, турецька мідь
І куца польська шлея...
Та заревла варязька кров
Із руською у згоді,
І піднялася хоругов
Великого народу,
Знялась, не приспана у сні,
Свободи батьківщина:

Козацький гетьман — на коні,
На конях — Україна!..
Тебе на січі не було,
Дружино, сестро, мати,
Але усюди, де мело,
Незлякано була ти:
В палаці гетьмана ти є...
Пилявці... Жовті Води...
Ти віддала життя своє
Для вічності народу
У Буші славній... Всюди ти... —
Та навіть в хуртовині
Ти шлеш до Франції листи
Про вибрані тканини,
Пізнавши, що твоя краса —
Для милого підмога,
Ясніші й вищі небеса,
А може й перемога!

\$400 UNA Seniors Association.
300 дол. 106-й Відділ СУА в Гартфорді.

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої членки **бл.п. Люби Кінах:**

75 дол. 106-й Відділ СУА в Гартфорді;

50 дол. Валентина Чудовська.

100 дол. У пам'ять **бл.п. Ярослави Гудзяк.**

Христя й Андрій Фединські.

60 дол. Надя Бігун.

50 дол. Замість квітів на свіжу могилу нашої членки **бл.п. Юлії (Люсі) Кокорудз.**

29-й Відділ СУА в Чікаго.

WAR VICTIMS' FUND ❖ ДОПОМОГА ЖЕРТВАМ ВІЙНИ ГІДНОСТІ

\$2,000 Vyshyvani vechornytsi of UNWLA
Branch 17 in Fort Lauderdale, FL.

\$500 In lieu of flowers in memory of our dear
friend **Constantine Klufas.**
Orest & Lidia Bilous.

\$100 Vadim Kap.

\$100 Anna Poruchynsky.

100 дол. У пам'ять **бл.п. Дарії Кравченко,**
19-го липня 2018-го р. Вічна їй пам'ять!
Маркіян і Лідія Стасюки.

In memory of my mom, **Irene Beley**, who passed
away April 9, 2018. Christina Boyko.

\$100 Kristina Efimenko; UNWLA Branch 3;

\$50 Maria Groll; Nellie Jaskewycz; Larissa
Eliashkevsky;

\$25 Barbara Schranz;

\$15 Ann Brown.

Mrs. Lidia Belendiuk, a longtime member of
Branch 56 in North Port, Florida passed away on
Mary 4, 2018. In lieu of flowers:

\$500 Mr. R. Goy & Ms. U. Baczynskyj;

\$200 Mr. & Mrs. Yarymovych;

\$100 Ms. Iwanna Martynetz, Ms. Nadia Iwan-
czuk, Mr. & Mrs. Bilous, Ms. Oksana Lew;

\$75 Mr. & Mrs. Shpon;

\$50 Mr. & Mrs. Sheldon, Ms. Irena Swystun,
Ms. Natalie Sluzar, Ms. Christine Kuzyma;

\$40 Mr. & Mrs. Czajkowski;

\$25 Mrs. Slawa Maluk, Mr. & Mrs. Silecky;

\$20 Ms. Eva Juzyn, Mrs. Tamara Weremienko,
Ms. Alexandra Popel.

100 дол. У пам'ять **бл.п. Лідії Белендюк.**
Марія Наваринцька.

\$50 In memory of **Lidia Belendiuk.**

Yara Litosch.

Orphans Fund

\$1,000 Anonymous;

\$500 Helen Indianu (UNWLA Br. 56).

З нагоди 90-х уродин нашої Дорогої Союзанки **Ольги Демянчук** – сестри і тети, по **90 дол.**
зложили: Зенон і Мирослава Голубець, Лев і Галина Голубець, Орест і Таля Голубець, Дейв і Леся
Ниршл.

Babusi Fund

\$1,000 Anonymous.

200 дол. 106-й Відділ СУА в Гартфорді.

100 дол. У пам'ять **св.п. Юлії Кокорудз**, членки 29-го Відділу СУА. Марта Левицька.

Ніхто й ніколи не вшановувався почетом за те, що отримав. Почесті бувають нагородою
за те, що віддав. (Калвін Кулідж, американський президент)

Не стримуй добра для того, хто має потреби, коли рука твоя в силі зробити його.

(Притчі: 3, 27)

Life Lessons from and for Women

by Orysia Nazar Zinyecz

While reading about the UNWLA sponsoring a conference at the Ukrainian Catholic University (UCU) on 'Empowering Women in Conflict' in August 2018, I recalled some Gifts of Wisdom passed on to me from a pampered wife and mother who was suddenly widowed during WWII and became the head of household with two children in a man's world. That woman was my mother, and among the many important gifts she imparted to me was a lesson on how she dealt with "Life and Conflict." Mama's most important rules for survival were:

1. Set a goal for each day—even a small one—and complete it; it will automatically give you a sense of accomplishment. (Our US armed forces set "first thing in the morning, make your bed" as the first goal for each day).

2. Today is a new day. Consider at least three things you are grateful for. Doing this will set the tone for the rest of the day.

These were also some life lessons I learned the hard way—by living. The last rule is especially important and is too often unheeded by women.

3. As women, we tend to think of how to help others, but, at the same time, fail to take self-credit for what we accomplished for others. Learn to be kind to yourself. At the end of each day remember at least three things you did well and repeat them to yourself at least 3 times. This too will boost your self-awareness and self-compassion and raise your confidence to greater achievements.

4. It is your one and only life—don't let another person control your actions. Don't let another's opinion control your life.

5. Last but not least, learn a lesson from each day. Consider whether you could have done something better or differently. This is not self-criticism; it's merely a tool to make tomorrow or the next day easier.

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
Стипендійна Акція Союзу Українок Америки

Гість у нашім бюрі.....

It is with gratitude that we welcomed Dr. Julian B. Decyk, Esq., who visited us in June. His visit gave us an opportunity to show off our office, our files and the work involved in running the UNWLA Scholarship Program to someone who has been our legal consultant, adviser and friend for almost 25 years. We are extremely grateful for his pro bono services all these years. Thank you Julian!

-- Anna Krawczuk,
UNWLA Scholarship Program Standing Committee Chair

Julian B. Decyk, Esq.

До нас пишуть.....

Добрий день, шановні добродії!

Від усього серця дякую за стипендію Союзу Українок Америки. У цей важкий для моєї України час велике щастя усвідомлювати, що десь далеко за кордоном є небайдужі люди до нас, дітей української Донеччини.

Я перейшов до десятого класу навчально-виховного комплексу с. Терни. Люблю спорт, граю у футбол. Мрію про власних бджіл, тому на канікулах багато працював, щоби заробити на вулик і придбати медоносну сім'ю. Допмагаю мамі по господарству.

Минулого літа в нашому регіоні йшла війна, національна гвардія звільнила нам Краснолиманський район від сепаратистів. Вірю в єдину Україну, бо це – моя Батьківщина, найкраща держава на Землі.

Ще раз дякую за стипендію. Бажаю мирного неба, успіхів, творчої наснаги.

Із пошаною – Олександр.

Congratulations UNWLA Branch 98 on Your 30th Anniversary!

We thank you for your generous donation of \$2,000 USD for the UNWLA Scholarship Program's needs. Your help is very much appreciated. On behalf of the students that you have sponsored since 1988, thank you. Keep up the good work!

May God Bless all of you!

UNWLA Scholarship Program Standing Committee members:
Chair Anna Krawczuk,
M. Orysia Jacus, Luba Bilowchtchuk, Dr. Daria Nowakiwska Lissy,
Nadia Jaworiw and Victoria Mischenko, office administrator.

ПОЖЕРТВИ ЗА ЧЕРВЕНЬ 2018 р.

DONATIONS IN JUNE 2018

\$2,000	UNWLA Branch 98, Holmdel/Middletown, NJ (98);
\$350	UNWLA Branch 83, New York, NY (83);
\$330	Ulana Diachuk (ML), Catherine Wolowodiuk (86);
\$220	Oksana Mulyk (ML);
\$110	Anya Reynarowycz (56), UNWLA Branch 21, Brooklyn, NY (21);
\$21	Renata Bihun (28).

We thank you for your generosity.
Щиро дякуємо за Вашу благодійність!

М. Оріся Яцусь, скарбник Комісії стипендій СУА,
Анна Кравчук, почесна голова СУА, референтка стипендій СУА.

UNWLA, INC Scholarship / Children-Student Sponsorship Program
P.O. Box 24, Matawan, New Jersey 07747-0024 • Phone: 732-441-9530 • Email: nazustrich@verizon.net

СВЯТО МАТЕРІ у 76-му Відділі СУА

«...Квітує травень, оспіваний у піснях, гаптований солов'їними розливами, у небесній блакиті дзвенить пташиний спів, травами та квітами замаїла земля, а теплий весняний вітер приносить до нас Свято Матері. Мама, мамочка, матуся... Скільки ніжності, тепла й любові у цьому слові, що називає людину, яка для всіх найближча, найдорожча, найрідніша!...»

Саме такими словами розпочалося святкування дня Матері в українській громаді Детройту. Захід відбувся 13-го травня у залі церкви св. Йосафата міста Ворен, штат Мічіган. А запровадили його ще минулого року наші невтомні союзники 76-го Відділу СУА. Свято Матері по всьому світу завжди збирає багато людей, а особливо, якщо головними його учасниками є маленькі дітки. Так і цього разу у залі зібралось більше сотні глядачів. Розпочали святковий концерт словами вітання Наталя Шморон та Іринка Лапшинська (яка є донькою однієї з наших союзниць), після чого Іринка взяла на себе роль ведучої програми

Ведучі Н. Шморон та І. Лапшинська.

Голова 76-го Відділу С. Глинська.

З привітальними словами виступила почесна гостя нашого свята, перша заступниця голови СУА п. Ліда Яхницька. Щирими оплесками глядачі зустріли дитячий хор церкви Непорочного Зачаття, яким вміло керує

п. Андрій Дутка. Після чудового виконання хором пісень про маму на сцені з'явилися наші найменші учасники свята... Їхнє чудове святково-кольорове вбрання вже з перших секунд запалило усмішки на обличчях глядачів. Цілу годину вони старанно та чемно демонстрували все те, чого навчили їх союзники-вихователі Наталя Шморон (яка була сценаристом і режисером програми), Галина Тонієвич, Тетяна Ткачук та Ірина Дідух, а також музичний керівник Галина Яловенко. Теплі вірші про маму та бабусю і веселі пісеньки щоразу викликали гучні оплески у залі. Та найбільше гості були захоплені сценкою з гітарами, де брали участь тільки хлопчики та які подарували своїм матусям іспанську серенаду. Наприкінці дітки здійняли бурю оплесків сучасним таночком «Малесенькі долоньки», з яким вони справилися просто чудово!

«Солодкі» маленькі артисти та союзники-вихователі.

Іспанська серенада.

А яке ж свято може бути без квітів? Як і годиться у такий день, усі присутні в залі мами та бабусі отримали від діток у подарунок красиві троянди, що ще більше додало їм святкового настрою.

З привітальним словом та словами подяки виступила голова нашого відділу п. Слава Глинська, від якої дітки-артисти отримали солодкі подарунки. Як завжди, після виступу діти мали змогу порозважатися та

взяти участь у конкурсах і розвагах, які уміло провела Таня Ткачук. А дорослі випробували удачу у лотереї, де розігрувалися чудові призи.

Окремого слова заслуговує наш смачний домашній буфет. Усі союзнички-господині, як завжди, попрацювали на славу. Смачні канапки, борщ, млинці, голубці, деруни та багато іншого — все це швидко пішло у розпродаж. Гості смакували та поверталися до буфету по кілька разів. А ще наші гості могли одразу ж у залі придбати та подарувати матусям чудові прикраси з натурального каміння, які вміло створює союзничка відділу Розалія Токарчук.

76-й Відділ СУА висловлює щире вдячність нашим спонсорам декорування залі. Це компанія «КАРНАВАЛ ЕМОЦІЙ». Дівчата настільки професійно та старанно підійшли до

Союзнички 76-го Відділу СУА.

своєї роботи, що вже з перших секунд перебування у залі кожен гість міг стверджувати, що «КАРНАВАЛ ЕМОЦІЙ» — це святковий настрій з першого погляду!

Ми дуже тішимся, що наша ідея з проведенням такого заходу знайшла підтримку в українських родинах громади. Адже це, насамперед, збереження мови, пісні, традицій і, що дуже важливо для нас, як для благодійної організації, ще одна можливість вторгованими коштами допомогти тим, хто має потреби.

Ще раз безмежно дякуємо всім, хто долучився до підготовки та проведення нашого свята! Сподіваємося на подальшу співпрацю та бажаємо всім приємного й благословенного часу!

*Наталя Шморон, пресова референтка
76-го Відділу СУА.*

ВШАНУВАННЯ НАЙДОРОЖЧОЇ ЛЮДИНИ У ЖИТТІ

Безумовно, для кожного з нас мати є найріднішою та найдорожчою людиною у житті. Тільки вона завжди залишається поруч, попри наші злети й падіння. У руках матерів знаходяться всі семейні цінності й традиції, які вони передають з покоління в покоління.

73-й Відділ СУА вирішив не бути осторонь. Тому спільними зусиллями була проведена благодійна забава для вшанування одного з найпрекрасніших днів травня — Свята Матері. Розпочалося свято з пісні-молитви до Пресвятої Богородиці у виконанні о. Івана (настоятеля храму Пресвятої Богородиці у м. Бріджпорт), голови відділу Марії Николук, Оксани Кіт та Наталки Гончаренко. Далі зі вступним словом до гостей звернулася очільниця 73-го Відділу СУА Марія Николук. Вона щиро привітала матерів та усіх, хто долучився до нашого благодійного вечора, а згодом подякувала усім союзничкам за підтримку у такій нелегкій праці.

Ведучими свята були Остап Дутко та Мар'яна Магальяс. З привітанням звернулися також і учні української школи. Особлива подяка їхнім учителям Світлані Березці та Оленці Станіславській за гарну підготовку. Неможливо не відзначити музичний супровід Оксани Кіт. Гостями свята стали сестри Стефанія та Меланія, які зачарували всіх присутніх своїм душевним співом.

Склалося так, що у цю саму ніч у Нью Йорку відбувався важливий для усіх любителів боксу двобій українця Василя Ломаченка та Хорхе Лінареса за титул WBA. Саме завдяки Романові Станіславському ми мали можливість спостерігати цей надзвичайний бій та разом святкувати перемогу.

Жива музика та смачна вечеря, що була приготовлена союзничками під чітким керівництвом Богдани Станіславської, подарували кожному незабутній настрій. А вечір було завершено лотереєю від союзниць, для якої підготували чималу кількість призів. Отож багато щасливчиків отримали не тільки гарний настрій, але й подарунки. Тому надзвичайна подяка всім тим, хто долучився до нашого свята та поділив радість спільної вечері.

Мар'яна Магальяс, пресова референтка 73-го Відділу СУА.

Загальні Збори

65-й Відділ СУА, Нью-Бронсвік, Н. Дж.

Загальні Збори відбулися 18-го березня 2018-го р. у дружній і діловій атмосфері, і це у вступному слові підкреслила присутня представниця від Округу СУА Нью-Джерсі Ольга Басараб. На зборах було присутніх 7 членок, а також 6 нових молодих членок з четвертої еміграційної хвилі.

Головою зборів вибрано Наталю Вознюк, а протоколярною секретаркою — Оксану Кузишин. Після відкриття зборів вшановано пам'ять покійної членки Марії Цісик, яка померла в 2017-му р. Після звітування уступаючої управи та дискусії над звітами відбулися збори нової управи.

Присутні довідалися зі звітів про те, скільки праці вклали попередні члени управи. Секретар Ольга Городецька звітувала за свою працю від 2010-го р., а крім того вона провадила хроніку відділу від 1972-го р. Софія Лонишин вклала дуже багато праці до суспільної ділянки — пакувала та надсилала пачки в Україну, в цьому їй допомагала Марія Слободян. Музейна референтка Ірена Старожитник була відповідальна за участь відділу у виставках ялинок в угорському музеї. Ялинки нашого відділу були в українському стилі, з короткою інформацією про Україну, її історію та культуру. У підготовці цих виставок допомагала Ярослава Стойко. Також діти в українських строях разом з членками відділу співали колядки. Відділ брав участь в цих виставках впродовж десяти років.

Уступаюча голова Наталка Головінська подала короткий огляд історії відділу від його заснування в 1955-му р. П. Головінська була головою відділу упродовж 40 років, а п. Ольга Городецька — секретарем упродовж 38 років.

Відділ проводив дуже різноманітну працю — підтримував *Фонд Бабусі*; надсилав пачки з одягом сиротам у Бережани; фінансово підтримував Майдан у 2014-му р.; фінансово і пачками з одягом допомагав стипендіатці в Україні, а також мешканцям старечого дому в Таврові; підтримував *Фонд Жертв Війни Гідності*; надавав допомогу поодиноким хворим

дітям і сиротам, батьки яких загинули у війні на Сході України.

Відділ також підтримує пресовий фонд журналу «Наше Життя». Кілька союзниць, до яких також приєдналися і молоді членки, щорічно ходять з колядою, щоб зібрати гроші на різні добродійні цілі.

З 2013-го р. відділ опікується Школою Шляхетної Українки в Коломиї, яку заснував СУ в Коломиї на чолі з Марією Гнатюк. Відділ надіслав гроші на закупівлю шкільного приладдя, полиць для книжок, а також надіслав багато книжок та одягу для дівчат школи. Цією ділянкою праці відділу займається Оксана Кузишин.

На зборах обрано нову управу, до якої увійшли і наші надійні молоді членки, і членки зі складу попередньої управи.

Склад нової управи: голова — Люба Каспрук; заступниця та виховна — Оксана Наливайко; секретар — Рома Лабовка; скарбник — Анна Литвин (з попередньої управи); організаційна референтка — Наталя Вознюк; референтка зв'язків і пресова референтка — Оксана Кузишин (з попередньої управи); референтка суспільної опіки — Оксана Кадикало; мистецько-музейна і стипендійна референтка — Юля Варшавська.

Представниця від Окружної управи Нью-Джерсі Ольга Басараб дуже позитивно висловила про працю відділу та дала велике признание Наталці Головінській за її довголітню посаду голови відділу, а також Олі Городецькій за виконання обов'язків секретаря впродовж 38 років.

Після смачного полуденку, який приготували нові членки відділу, всі розійшлися в оптимістичному настрої, бо відділ збільшив своє членство новими, працюючими членками — для добра відділу, СУА та нашої громади.

*Оксана Кузишин, пресова референтка
65-го Відділу СУА.*

Виправлення. У статті І. Срібняка «Біда дивиться зі всіх закутків, а злидні плодяться з кожною секундою...» (допомогового-харитативна діяльність «Союзу Українок» у таборі Щипіорно, Польща навесні 1922-го р.), що була надрукована в журналі «Наше життя» за липень-серпень 2018-го р., допущена помилкова інформація про місце видання таборового часопису «Окріп», який видавався не в Каліші, а в таборі Александрів (Польща). Редакція та автор статті просять вибачення за таку прикру неточність під час атрибуції згаданого таборового видання.

СВЯТО ІВАНА КУПАЛА

7-го липня за Юліянським календарем святкуємо Івана Христителю, котрий святив водою, очищав і просвітлював християн. А ще в народі називають це свято Івана Купала. Свято припадає на середину літа, коли дні найдовші, природа буяє квітами та пригощає всіх смачними ягодами.

Ввечері перед Івана Купала збиралися дівчата плести віночки, щоб дізнатися про свою долю. Хлопці мріяли впіймати на річці віночки тих дівчат, на котрих задивлялися. А ще так хотілося їм знайти чарівний цвіт папороті! Супроводжувалося свято дзвінким українським співом.

Надихнувшись цим романтичним святом, ми, союзьнянки 21-го Відділу СУА, вирішили згадати купальські традиції тут, у Нью Йорку, біля річки East River.

Свято Івана Купала ми проводили вперше. Після того, як згадали історію святкування, перейшли до практичного виконання головного атрибуту, а саме — плетіння віночків з польових квітів. Ця робота надзвичайно захопила всіх присутніх. Навіть наші чоловіки допомагали: подавали та обтирали квіти для вінків. Після того, як усі вінки були готові, святковою ходою вирушили до річки. Завершили наше святкування у Національному Домі гостиною й таким рідним українським співом.

Дякуємо сердечно всім учасникам і організаторам, усім членкиням нашого відділу за підтримку нових ідей. А також виносимо подяку членам Національного Дому за допомогу та сприяння у проведенні свята Івана Купала.

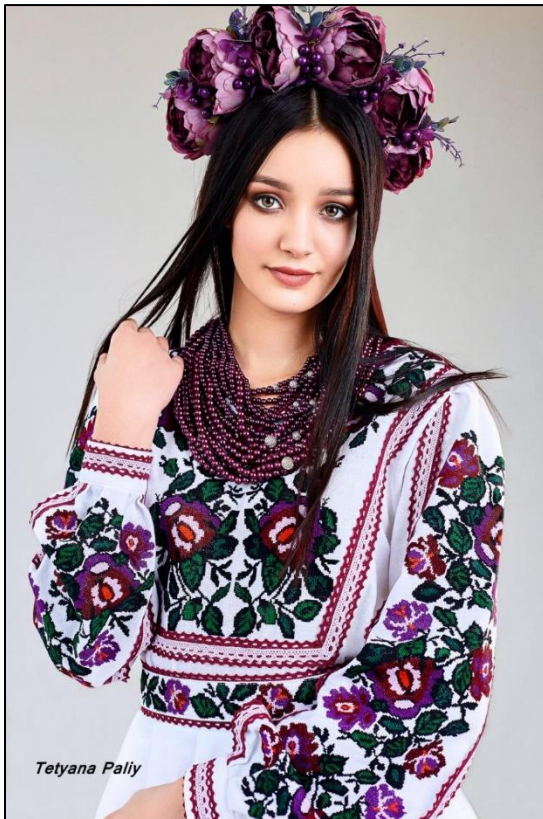
Долучаю кілька світлин та щиро бажаю всім союзьнянкам кришталевому здоров'я з Купальської роси, наснаги та успіхів у їхній жертовній роботі.

*Дарія Волощук, пресова референтка
21-го Відділу СУА.
Бруклін, Нью Йорк.*

Ukrainian Designer to Be Showcased at Philadelphia Regional Council Fundraiser

by Petrusia Sawchak, press secretary

Tetyana Paliy combines traditional Ukrainian embroidery with modern colors and fabrics to produce a stunning new look.

Tetyana Paliy's designs, for both men and women, are perfect for unique wedding or other special occasion attire.

As part of its 80th anniversary celebrations, UNWLA's Philadelphia Regional Council will be presenting a unique Vyshyvanka Couture Fashion Show featuring Ukrainian designer Tetyana Paliy. A native of Lviv, Ms. Paliy creates her unique fashions by combining traditional Ukrainian embroidery patterns with modern designs to produce a captivating and charismatic ensemble for the wearer. She uses many different fabrics including lightweight luxurious silk, intricate lace, Italian fabrics, and homespun cloth. Some of her creations include bold florals in rich hues of red, pink, lavender, and purple shades that can be both whimsical and elegant.

The event will be held at St. Michael's Parish Hall located on the spacious grounds at St. Michael the Archangel Ukrainian Catholic Church, 1013 Fox Chase Road, in Jenkintown, Pennsylvania, on Saturday, October 20, 2018. The festivities will begin at 5 p.m. with a reception and an exhibit of wearable art created by Nataliya Stasiv and Zoriana Sokhatska and sponsored by Branch 67 of UNWLA. The exhibit will be followed by a fashion show hosted by Eryna Korchynsky and showcasing the creations of designer Tetyana Paliy at 6 p.m. Dinner and dessert will conclude the presentations.

The featured fashions will be available for purchase. Tickets will go on sale on September 16. In accordance with the UNWLA's mission and in light of recent events in eastern Ukraine, proceeds from this event are designated for humanitarian aid to Ukraine.

Photos courtesy of designer.

Sharing Our Traditions

by Marianna (Szczawinsky) Crans, Branch 95

In March of this year, UNWLA Branch 95 (Mid Hudson Valley Region, New York) was asked by a local library in Gardiner, New York, to put on a presentation on Ukrainian Easter traditions, an invitation we heartily accepted. Thinking in terms of exposing children to our culture, we approached it from that view point. So we prepared displays on our culture, on pysanky and embroidery, on the Easter traditions and activities of Holy Week, and on the meaning and significance of the Easter basket foods. We had a movie on creating pysanky, and we had completed pysanky in progress on display as well as completed pysanky with the wax removed to reveal the patterns. We had oval disks on which children could try their own hand at drawing their own pysanky to which we could add a magnet on the back for them to take home. We talked about our embroidered sorochky and vyshyvanky as our traditional “Sunday best” and explained how they were created. We even had embroidery bookmarks to show children how to do cross stitching. We also had a traditional Easter basket with all the foods that would be blessed to break the Easter Fast and provided samples of paska and kobasa for visitors to try. For ambient background music, we played selections by Korinya, a talented and famous local Ukrainian family folk band.

One unexpected surprise was that our event attracted more adults than children; the gathering became a community outing for a fun Saturday afternoon of learning, sharing and experiencing a traditional Ukrainian Easter. After introductions and explanations about the background and historical references for our Easter/Spring rituals, which included displays and posters and a movie, people happily milled around, examining the displays and asking questions, watching the pysanka demo, and sampling the food, and even trying some of the activities associated with Ukrainian Easter traditions.

As the event ended, we presented the library with a gift—a beautifully illustrated book on Ukrainian culture from Branch 95 to add to their collection with our thanks giving us the opportunity to showcase our culture and traditions. We received many compliments and heartfelt thanks from our visitors as well as from the library staff for hosting an event that was a pleasant, educational, and entertaining cultural neighborhood

gathering. It was a wonderful way to spend an afternoon focusing on spring and Easter activities while winter’s last flurries swirled outside.

Br 95 members with Ukrainian Easter cuisine

Poster board displays on Ukrainian culture

Learning cross stitching

Fruits of Our Labors

by Ann-Marie Susla, Branch 56

For many, many years the members of UNWLA Branch 56 in southwest Florida have had had a cooperative relationship with the public libraries in Sarasota County. We enjoy an especially warm relationship with the staff at North Port Library who have always welcomed our annual exhibits, whether they are seasonal (Christmas and springtime exhibits) or educational/historical, such as exhibits about the Holodomor or the Chernobyl nuclear disaster. The positive interactions have served to enlighten the public about Ukrainian customs and issues and have even served to inspire a former librarian at North Port Library, Janis Russell, to write a poem about Ukraine and read it at the Open Mic poetry evening at her local Coffee House in Warrensburg, Missouri, where she now lives. Janis recently sent her poem to me and wants to share it with our membership. It is worth noting that before reading her poem at public venues, Ms. Russell provides the following introduction:

The town I moved from in December, North Port, Florida, was settled by Ukrainians and other Eastern Europeans, but mainly Ukrainians. They were drawn to the Mineral Springs, called Little Salt Springs, for its soothing and healing powers. So, after I learned more about the history of this community, I gained respect and admiration for it and them. And eventually every year for Earth Day, the women Ukrainians of the town would ask that the library I worked at have some kind of program that was about World Peace, but essentially about Chernobyl. After hearing my poem, I hope you will (1) better understand what these 3 topics have to do with each other, especially to Ukrainians, and (2) understand why I want to celebrate these women and their ancestors, Survivors All!"

P.S. "Definition of sarcophagus: a box-like funeral receptacle for a corpse, most commonly carved in stone, and usually displayed above ground, though it may also be buried."

The Shock and Awe Waltz

The sky cracked open
with radioactive poisons
400 times worse than Hiroshima.
The Chernobyl Meltdown:
May 1986. Northern Ukraine...
when a Soviet-sanctioned "safety test"
went awry. Irradiating everything
from Japan to North Wales,
contaminating crops, stunting trees
and the next two generations of children.
Lest we forget
a previous Soviet blunder
of the 1930's,
when Stalin sealed off Ukraine's borders
and systematically starved
over 3,000,000 farmers and their families.
This forced famine was disregarded
by the more "civilized" Western world,

until World War II refugees escaped
and exposed the scope of this ethnic purge.
Now fast forward to this *current* climate
of Russian empire-building terrorism:
deploying tanks & missile launchers
for illegal annexation of Crimea.
Ten thousand dead, over a million displaced.
Again closing borders.
How apt the Chernobyl Power Station
built to *contain* radioactive gases
and *confine* radioactive waste
is called a Sarcophagus.
How deadly, no, how suicidal that global warming
has the whole world enclosed in a *furnace funnel*.
Isn't it—ultimately, imminently—up to us?
To perform more of a massive Gandhi-like
sit-in and less of a tango?

—Janis Russell

Started for Earth Day 2012; finished May 2018

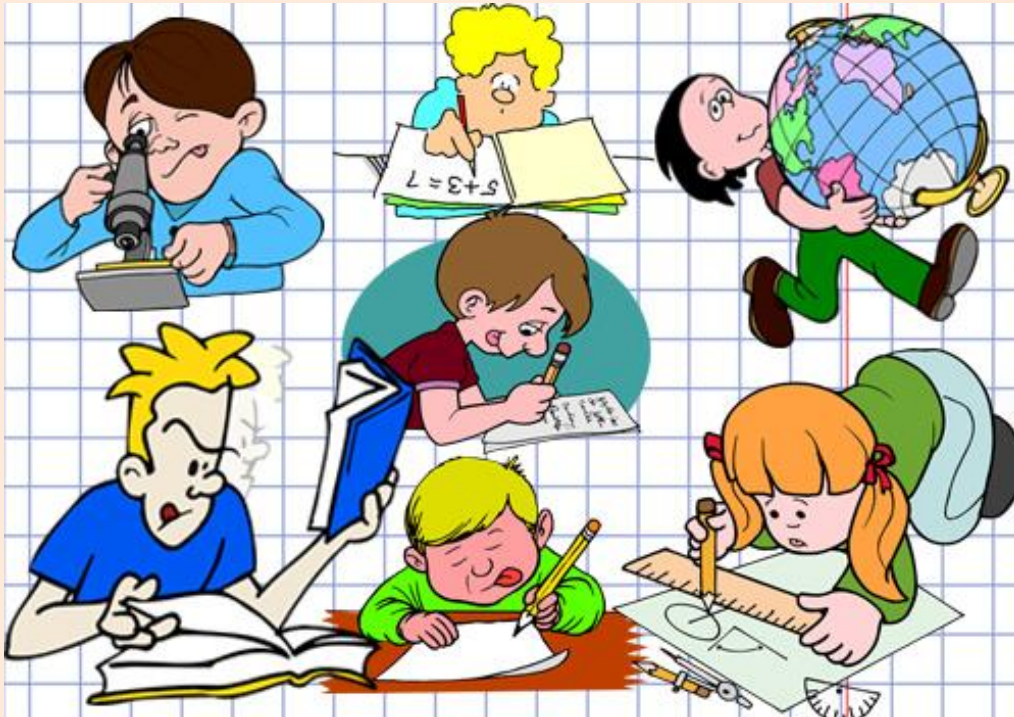

**«Діти – це наш дорогий скарб,
се наша надія, се – Молода Україна»**

Олена Пчілка

ЛІТО, ДО ПОБАЧЕННЯ!

Вірш Валентина Бичка

Літо, до побачення!
І за все спасибі —
За поля квітучі,
Ліс зеленокрилий!

На твоєму сонечку,
На твоєму хлібі
Скільки сил набрались ми,
Як поздоровіли!

Літо, до побачення!
Ми ходили кручами,
Стежками-дорогами
Під веселим вітром.

Літо, до побачення!
Ми вже дуже скучили
За своїм учителем,
Своїм класом світлим.

Літо, до побачення!
З щедрими дарунками
Ми йдемо до школи,
До батьків, додому —

З квітами і травами,
З добрими малюнками,
З піснею, що склали ми
В таборі дзвінкому!

Літо, до побачення!
Побували всюди ми,
Скільки див небачених
Стріли ми навколо.

Ми цієї радості
Зроду не забудемо!
Літо, до побачення!
Здрастуй, рідна школо!

Розглянь малюнок та за зразком зроби своє Сонечко.
(Мал. з сайту www.krokotak.com)

Лист до наших дітей...

«Любі діти! Можливо, назва комашки Сонечко, про яку йдеться у моєму віршику (і яку в Україні ще називають «зозулька», «райська комаха», «бездрик»), викличе у вас здивування, але я перевірила цю назву в словнику та знайшла переклад: *lady-bird*... То ж нехай Сонечко вам нагадає про літо, тепло та радість!

Щиро для вас —
Ася Гумецька.»

СОНЕЧКО

Вірш Асі Гумецької

Колись українці молились до Сонця.
Воно для них було як віконце
у світ нетутешній.

Тому в них черешні
і груші та вишні росли такі пишні —
бо у віконце оте заглядали
і з нього соки життя набирали.

Діткам маленьким це відомо:
хоч роблять вони це несвідомо,
але гратися люблять, як сонце ясне
світить надворі таке прекрасне.

Тоді дитинчата радо стрибають,
спіймають Сонечко і заспівають:
«Сонечко, Сонечко,
виглянь у віконечко,
твої дітки плачуть.
по дорозі скачуть!»
І комашка крильця враз розпускає,
лине угору і в небі зникає...

...І мене до сонця тягне якась сила.
Щоразу, коли б я його не просила,

щоб крізь хмари воно виглянуло —
воно завжди виходить, як би хмарно
не було.

От тому я й тепер, як колись, співаю:
«Сонечко, Сонечко,
виглянь у віконечко!...»
І дивлюся, чекаю... А серце знає,
що за хвилину сонце засяє!

SMELL: THE UNAPPRECIATED FIFTH SENSE

by Ihor Magun, MD, FACP

One powerful tool in the human body is the sense of smell. To properly explain this tool and its functions, it is helpful to start with some basic physiology of the nose. When we smell something, here's how it happens. Molecules flow through the air into our nasal passages. Once the molecules are there, special neurons are in contact with the air and these trigger another physical response: Hair-like projections (cilia) bind to activate the neurons, and this causes you to smell something.

Humans can distinguish over 10,000 different smells. This happens because there are hundreds of different receptors encoded by different genes. If your DNA is damaged or missing in parts, you may be unable to detect a particular smell. This is a very common occurrence and most of us have seen when one person can smell something but the person sitting or standing right next to that individual cannot.

The smells originating from flowers or fruits come from organic molecules referred to as esters. Esters are chemical compounds that may be artificially reproduced in a laboratory. An example is the lemon scent, which is used in cooking and even in cleaning products. Such pleasant scents provide us with a hint of the beauty of nature when we are in need of them.

So why is this fifth sense so underappreciated? One obvious reason is that we are not always aware of all the smells in the environment. There are often too many of them at the same place at the same time, and it is simply more difficult to focus on smells than it is to focus on sights and sounds. When we smell an undifferentiated mixture of all scents around us, it is literally the olfactory equivalent of peripheral vision with nothing in the center of focus.

You may find some additional interesting facts about smell interesting and even intriguing:

- Women outperform men on all tests of smelling ability.
- Smell can affect your productivity. Certain smells, for example the smell of lemons, increase alertness and this can translate into greater productivity and can boost your alertness without

caffeine.

- Lavender scent is used extensively for sleep induction and a calming effect.

- Scent is very closely linked to memory. The smells we experience are closely associated with memories or places. What person who grew up in a Ukrainian community, for example, has not at some time recalled the smell of freshly baked Easter paska or babka and been reminded of care-free childhood days. Such "scent" memories remain in your brain and can be easily tapped into years later. The emotional recollection it produces is as powerful as the other senses.

- Smell is highly emotive. The perfume industry banks on this feature.

- Fragrances convey a vast spectrum of emotions from desire to power, from vitality to relaxation. Many people, in fact, have different perceptions of the same scent. Some are extremely attracted to it and others have the direct opposite response and are repelled. Smell also plays into our stored memories. You may associate a particular fragrance with the memory of a particular individual or place. These memories may be quite pleasant and can evoke emotional feelings.

- Smell is a crucial factor in experiencing taste. The human tongue can only distinguish bitter, sour, salt and sweet. It is the smell of the food that completes the full impact of the meal. Any nasal congestion that interferes with the ability to smell decreases the enjoyment of eating and can even affect the amount consumed.

- A gradual decrease of olfactory function occurs normally as we get older. Some studies have also shown that major changes in smell (particularly a decline in ability to smell) may be a precursor to Parkinson's disease and Alzheimer's.

As the assorted facts presented in this column show, the sense of smell most definitely plays a significant role in our daily lives. I wish you "happy smelling" and hope the experience helps you recall great moments in your life. I also wish happy new scents for you that prompt fond and pleasant memories that will last a lifetime.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ СУА

Анна Кравчук, Ірина Куровицька

Маріянна Заяць – голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ліда Яхницька – 1-ша заступниця голови
Христина Бойко – 2-га заступниця голови для справ організаційних
Надя Нинка – 3-тя заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Бучковська – протоколярна секретарка
– скарбник
Віра Кушнір – фінансова секретарка
Марія Андрійович – вільна членка
Валентина Табака – вільна членка

РЕФЕРЕНТУРИ

Ока Грицак – суспільної опіки
Анна Кравчук – стипендій
Людмила Грабовська – у справах культури
Оксана Лодзюк – соціальних засобів
– комунікації
Таня Бедрус – виховна
Наталія Павленко – мистецтва і музею
Ольга Дроздович – архівар

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Віра Андрушків – Дітройт
Галина Генгало – Філадельфія
Галина Романишин – Нью Йорк
Маріянна Лівша – Нью Джерзі
Доля Кріслата – Огайо
Любомира Калін – Чикаго
Христина Мельник – Нова Англія
Марія Кейд – Центральний Нью Йорк
Ольга Сперкач – зв'язкові віддалених
Відділів
Іванка Олесницька – зв'язкова вільних членок

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Рома Шуган – голова
Рената Заяць – членка
Ірина Легун – членка
Ірена Рішко – заступниця членки
Орися Зінич – заступниця членки
Оксана Скипакевич Ксенос – парламентарист
Лариса Тополя – україномовний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко – англомовний редактор

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Anna Krawczuk, Iryna Kurowyckyj

Marianna Zajac – President

EXECUTIVE COMMITTEE

Lydia Jachnycky – 1st Vice President
Christine Boyko – 2nd VP – Membership
Nadia Nynka – 3rd VP – Public Relations
Iryna Buczkowski – Recording Secretary
Vera N. Kushnir – Financial Secretary
Maria Andriyovych – Officer at Large
Valentyna Tabaka – Officer at Large

Oksana Skypakewych – Parliamentarian
Xenos

REGIONAL COUNCIL PRESIDENTS

Vera Andrushkiw – Detroit
Halyna Henhalo – Philadelphia
Halyna Romanyszyn – New York City
Marianna Livcha – New Jersey
Dozia Krislaty – Ohio
Lubomyra Kalin – Chicago
Christine Melnyk – New England
Maria Cade – New York Central
Olha Sperkacz, Olya Czerkas – Co-Liaisons for Branches-at-Large
Ivanka Olesnycky – Liaison for Members-at-Large

STANDING COMMITTEES

Oka Hrycak – Social Welfare Chair
Anna Krawczuk – Scholarship Chair
Ludmyla Hrabovsky – Cultural Affairs Chair
Oksana Lodziuk – Social Media
Tetyana Bedrus – Education Chair
Natalie Pawlenko – Arts and Museum Chair
Olya Drozdowycz – Archives Chair

AUDITING COMMITTEE

Roma Shuhan – Chair
Renata Zajac – Member
Iryna Legoun – Member
Irene (Tetiana) Rishko – Alternate Member
Irena (Orysia) Zynycz – Alternate Member
Larysa Topolya – Ukrainian-language editor of *Our Life*
Tamara S. Cornelison – English-language editor

**СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
UNWLA, INC. SCHOLARSHIP /
CHILDREN-STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM**
171 Main St., P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Phone / Fax: 732-441-9530
E-mail: nazustrich@verizon.net

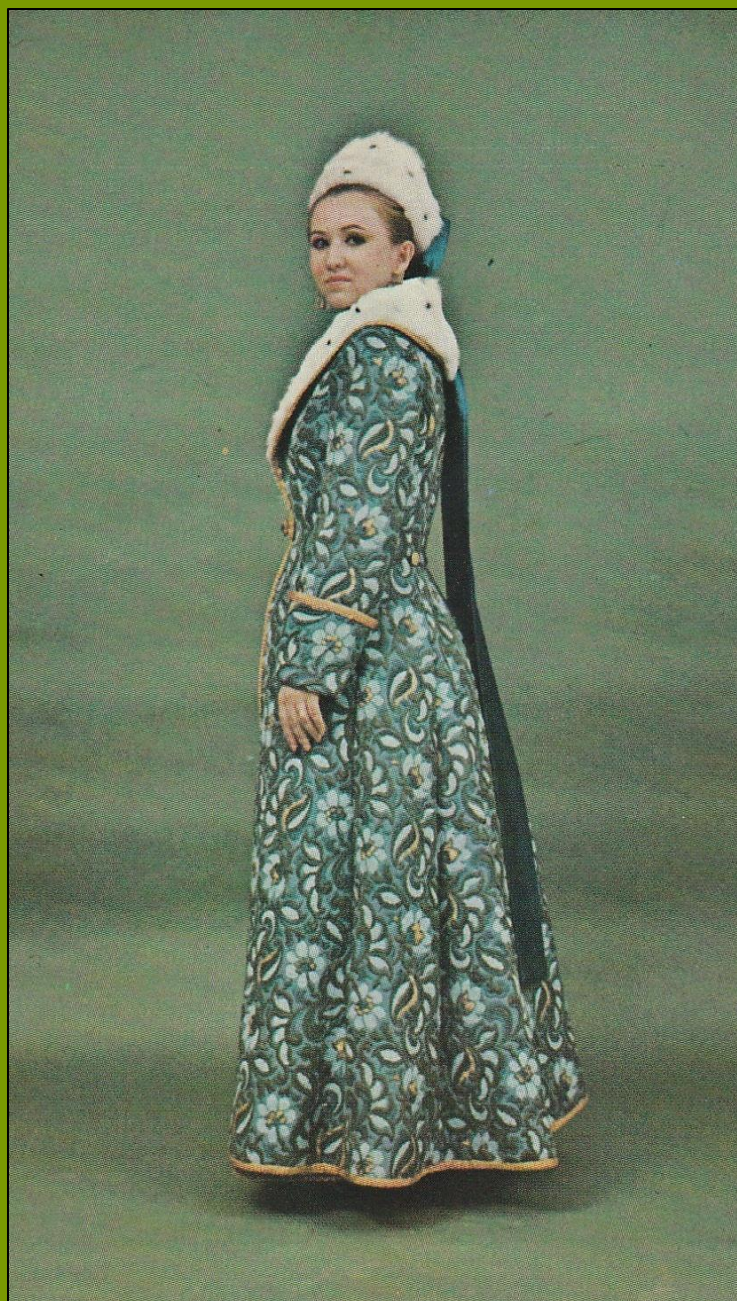
УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

Одяг гетьманші,
Україна, XVI — XVII ст.
(Віра Лопатинська—Тершаковець).

Найбільшої краси та пишності набули козацькі одяги в XVII ст. — як жіночі, так і чоловічі. Чимало тканин були місцевого виробництва, деякі коштовності спроваджували з Франції, Італії, Туреччини, Персії.

Одяг гетьманші складається з двох частин: сукні та байбарак (свита, плащ). Байбарак у цьому костюмі з важкої квітчастої тканини, з широкими манжетами та хутряним коміром іншої барви. Шовкова сукня скросна як і байбарак, долиною та на грудях обшита золотою бортою і вибита перлами. На голові — кораблик з хутра, верх кораблика з матеріалу фарби байбарака. Позаду до кораблика припнята шовкова кокарда з двома довгими кінцями. Шюю прикрашає бурштинове намисто з дукачем на золотому ланцюгу. У вухах золоті ковтки. На ногах черевички.

Costume of a Hetman's wife,
Ukraine, seventeenth century
(Vira Kopatynsky- Tershakovets)

The garments of the Hetman-Kozak period reached the height of their splendor in the 17th century. Many local fabrics were used, but more expensive fabrics were imported from France, Italy, Turkey and Persia. The attire of a Hetman's wife, as well as the garments of the wives of the high-ranking officers, show a marked Western influence: a heavy silk skirt replaced the winding cloth, and a blouse replaced the chemise. The wide-sleeved white blouse was intricately embroidered with white thread. The laced corset was short and fit the bust tightly. The coat was made of a heavy, floral patterned fabric and sported wide cuffs and epaulettes of a different color. An amber necklace with pendants adorned the neck, and a veil, arranged to suit individual tastes and preferences, covered a cap. The ensemble included short boots or half-shoes.